

Kaanaanmaa

Kaanaan koulun
vanhempainyhdistys KANAVA ry

Kaanaan omakotiyhdistys ry

Kaanaan lastentarhan
vanhempainkerho

Raision Kaanaan Martat ry

Kaanaan asuinalueen paikallislehti

NRO 1/2013

Kaanaan koulu 80v juhlanumero

Mukana paljon entisten oppilaiden
haastatteluja, vanhoja kuvia ja muistoja.

SÄILYTÄ TÄMÄ LEHTI



Kaanaan omakotiyhdistys, Kaanaan Martat ja
Kaanaan koulun vanhempainyhdistys KANAVA järjestävät
yhdessä: KKK - Kaanaalaiset Kavereita Keskenään -

Joulujuhla

lauantaina 14.12. alkaen klo 17
Kaanaan Kylätalolla

Ohjelma:

- * Tervetuliaissanat
- * Vaisaaren koulun musiikkiluokan Lucia-esitys
- * Kaanaan koulun 80-vuotisjuhla valokuvanäyttely
- * Buffet-ruokailu
- * Tiernapojat Kaanaasta
- * Jälkiruoka ja kahvi - lapsille mehua
- * Teatteriesitys
- * Joulupukkikin saattaa vierailla
- * Karaokea ja lapsille disco
- * Kinkkuarpajaiset

Arpajaisvoittoja otetaan kiitollisuudella vastaan tilaisuuteen.

Ilmoittautumiset 5.12. mennessä:

Esko Lehtinen p. (02) 439 7380 tai
Kristiina Löfgren p. 040 720 9055
tai kaanaan.kanava@gmail.com

Tervetuloa
koko perheen voimin!!

Ruokailuliput:

Hinta 20€/aikuiset, 8€/alle 12 v.
(alle 4 v ilmaiseksi).



JOULUPAJA

KE 27.11. KLO 15.00-17.30

KAANAAN KYLÄTALOLLA (ESKARIN TILAT)

Joulukorttien askartelua ja piparien koristelua
Kaanaan Marttojen opastuksella

Kasvomaalausta

Yllätysvieras ja muuta mukavaa menoa

Materiaalimaksulla 2 e/lapsi
kotiin viemiseksi kaksi isoa piparia ja kaksi korttia

Vanhempainkerhon puffetissa
pikkupurtavaa pikkurahalla

Lapsille mehu maksutta
päiväkodin kuponkia vastaan

Tervetuloa
koko perheen voimin!
Myös esim. isovanhemmat
tervetulleita!

Järj. Kaanaan lastentarhan vanhempainkerho ja Kaanaan Martat ry



Pääkirjoitus



Kaanaan koulua on käyty nyt 80 vuotta...

On syksyinen aamu. On kaunis ruska. Kaikki juttelevat iloisesti. Sitten kellot soivat ja menemme sisälle. Oppitunnilla on rauhallista ja kannustavaa. Tänä meillä on ensimmäisellä tunnilla historiaa.

Samanlainen aamu lienee ollut 80 vuotta sitten Kaanaan koulussa. Tosin puitteet olivat varmasti erilaiset.

Kaanaan koulutalon vihkiäisiä vietettiin tarkalleen 17.11.1933. Koulun ensimmäinen opettaja oli **Anna Suominen**. Tällöin oppilaita oli noin kolmisenkymmentä alakoulussa, yläkoulussa ja jatkokoulussa. Koulua käytiin öljylampun valossa. Kouluun tultiin kärryolkua pitkin eikä Kaanaassa ollut tuolloin vielä yhtään autoa. Teitä ei talvella aurattu, vaan kuljettiin hevosten tallaamien polkuja pitkin. Nyt 2000-luvulla kouluun pääsee turvallisesti pyöräteitä pitkin ja monet lapset tuodaan kouluun autokyydissä. Luokissa on tietokoneita, dokumenttikamera ja tykki. Liitutaulut ovat vaihtuneet tussitauluihin. Koulupäivä alkoi 80 vuotta sitten aina uskonnon tunnilla. Nyt uskontoa on kerran tai kaksi kertaa viikossa.

Nykyisen kuudesluokkalaisten näkökulmasta jo viimeisen viidenkin vuoden aikana on tullut muutoksia. Esimerkiksi pihalla on hämähäkkikeinu, skeit-tiramppi ja kaukalo. Ne ovat olleet suo-

sittuja. Rakennettua pulkkamäkeämme on hyödynnetty jopa välkäritoiminnassa. Välitunneilla voi käyttää monia urheiluvälineitä, joita muun muassa Kaanaan koulun vanhempainyhdistys KANAVA ry on hankkinut. Oppilaat ovat saaneet oman vaikuttamiskanavan, oppilaskunnan, jonka avulla oppilaat saavat omia toiveitaan esille rehtorille ja päättäjille.

Alussa Kaanaan koulu oli hyvin pieni koulu ja vuoteen 2005 asti koululla oli koulunjohtaja. Koulunjohtajalla oli hallinnollisten tehtävien lisäksi oma luokka hoidettavana. Nyt Kaanaan koulussa on rehtori, joka voi keskittyä hallinnollisten tehtävien hoitamiseen. Yhteistyö eri hallintokeskusten kanssa on lisääntynyt ja eri hallintokeskukset ovat mukana yhteisissä hankkeissa, joiden myötä on mahdollisuus tutustua eri hallintokeskusten työntekijöihin. Kaanaan koulu sijaitsi 80 vuotta sitten kuntalaisten mielestä kaukana Raisi-on keskustasta. Nyt tämä on viihtyisä asuinalue, jonne ilmestyy lisää uusia omakotitaloja...

Toivomme, että Kaanaan koulussa säilyisi rauhallinen ja kannustava tunnelma tästä eteenkin päin!

Ella Mylly 6A
Jaana Juvala, rehtori

Kaanaan laulu

Näin taru vanha kertoo sen, kuinka retken kesäisen,
siskot Pyhän Birgitan, teki luonnon helmahan.
Kaanaanmaa, Kaanaanmaa, Raamatussa mainitaan.
Kaanaanmaa, Kaanaanmaa, tiedä en sen kauniimpaa.
Kun tammipuiden siimekseen istuivat verkalleen,
katsoivat he ihaillen, paikka tää on taivainen.
Kaanaanmaa, Kaanaanmaa, Raamatussa mainitaan.
Kaanaanmaa, Kaanaanmaa, tiedä en sen kauniimpaa.
Ei paratiisi konsanaan tarjota voi parempaa,
seutu kaunis nimen saa, nimi johtaa aikain taa.
Kaanaanmaa, Kaanaanmaa, tiedä en sen kauniimpaa.

sanoittanut Harri Mild

Kyläluutien etsintäkuulutus!

Vuonna 2005 Kaanaan koulun toimintapäivässä lähetettiin matkaan kyläluudat, jotka kiertelivät talosta taloon Kaanaan ja Paikkarin alueella keräten tarinoita, piirustuksia, valokuvia. Eli kyseessä oli kyläreput, joiden sisällä oli vihot, joihin tarinoita ym. sai kirjoittaa. Näiden avulla haluttiin saada asukkaat tutustumaan toisiinsa. Kyläluutien oli määrä palata aikoinaan Kaanaan koululle, mutta vain yksi viidestä on löytänyt tiensä takaisin koululle. Jos muistat kyläreput ja vihot ja sellainen löytyy jostain nurkistasi, niin pyydämme ystävällisesti toimitt-

maan sen koulun kansliaan. Kyläluudat olivat osa ”KKK-Kaanaalaiset Kavereita Keskenään” –hanketta, jota vielä tänäkin päivänä jatkamme ja kutsummekin kaikki Kaanaalaiset viettämään yhteistä KKK-Joulujuhlaa Kylätalolle, kouluun joulukuun 14. päivä klo 17 alkaen. Katso etukannen mainos! Juhlat ovat osoitus taas tämän lehden lisäksi Kaanaan yhdistysten yhteistyöstä, sillä juhlia ovat järjestämässä Kaanaan Omakotiyhdistys, Kaanaan Martat, Katteluksen asukasyhdistys ja Kaanaan koulun vanhempainyhdistys KANAVA ry.



Kuvassa Kaanaan kyläluuta

Clean Pesulapalvelut Oy

Kaanaanmaan oma pesula.

Olemme apunasi arjessa ja juhlassa!

- Vesi- ja kemialliset pesut
- Mattojen pesut
- Venepressujen pesut ja kyllästyskäsittelyt

Meiltä myös vuokrapöytäliinat!

AVOINNA ma-pe 9.00-17.00

Huuhkajantie 2, Raisio • Puh. 02 - 439 8770 • www.cleanpesulapalvelut.fi

SUMUmedia

Tämänkin lehden taittoi Sumu Media.
www-sivut, esitteet, käyntikortit, verkkokaupat,
lehtimainokset, asiakaslehdet, intranet, extranet,
iPhone & iPad ohjelmistot. Kysy lisää!

www.sumu.fi

Kaanaanmaa -lehti
Painos: 12 00kpl

Ilmoituskoot ja hinnat
1/16s 60 eur
1/8s 120 eur
1/4s 240 eur

Toimituskunta:
Esko Lehtinen
Eliisa Löyttyniemi
Kristiina Löfgren
Katri Mikkola
Kimmo Nurmi
Maria Virko
Mervi Österman
Päivi Savolainen

Painopaikka:
Vakka-Suomen Kirjapaino Oy

Taitto:
Mervi Österman / Sumu Media

Ilmoitusten valmistus:
Päivi Savolainen
Kristiina Löfgren

Varaa ilmoitustilaa seuraavaan lehteen:
Kimmo Nurmi, kj.nurmi@gmail.com

Palautteet ja juttuideat:
kaanaanmaa.lehti@gmail.com

Kannen kuva: Kaanaan koulun arkisto



Opettaja Anna Suominen 1930-luvulla (Kuva: Sivistyskeskus arkisto)

Kun opettaja öljylamput osti - eli Kaanaan koulun synty

Kaanaassa heräsi ajatus omasta kansakoulusta jo vuosia ennen kuin vanha rakennus valmistui vuonna 1928, jolloin se toimi Tahvion koulun alaisuudessa. Lahdensivun isäntä lahjoitti tontin, ja kaikki kaanaanmaalaiset tunsivat asian omakseen. Vanhan koulun piha muun muassa tasoitettiin yhteisillä talkoilla. Vuonna 1933 Kaanaan kansakoulu sitten aloitti virallisesti toimintansa. Anna Suominen tuli koulun ensimmäiseksi opettajaksi.

Anna Suominen teki pitkän elämäntyön Kaanaan koulussa. Puutarha oli hänelle rakas, ja koulun ikkunat olivat aina täynnä kukkivia kukkia. Kärrypolkua pitkin kuljettiin kouluun, kun tietä ei vielä ollut. Mutta koulutointa oli toki Kaanaalla jo ennen varsinaista koulurakennustakin. Kirkollinen kiertokoulu toimi säännöllisesti esimerkiksi Nummilan torpan isossa tuvassa sekä Vastamäessä. Virallisesti Kaanaanmaan nimi tuli käyttöön koulun myötä. Keskusteltiin, pitäisikö koulun nimen olla Kaanaanmaan vai Kaanaan kansakoulu. Jälkimmäinen voitti lyhytensä vuoksi, vaikka edellinen olisi ollut yleisen käytännön mukainen. Elettiin 1930-luvun pulavuosia ja kovat säästökuurit oli silloinkin. Otteita 'Sukkuu niinko Kaanaa keske-

nään' -näytelmästä: ”Opettaja Suominen, ovatko nämä öljylamput todella tarpeellisia hankintoja?” kysyy johtokunnan jäsen ”Ei, mikäli koulu aloitetaan tuntia tavallista myöhemmin! Ensin lauletaan sellainen virsi, jonka kaikki osaavat ulkoa, niin ei valoa tarvita. Sitten kuulustellaan uskonnon ulkoläksy ja mahdolliset muut ulkoläksyt. Sen jälkeen pidetään muita tunteja”, vastaa opettaja Suominen. Opettajan hankkimat lamput olivat käytössä 1940-luvun alkuvuosiin saakka, jolloin sähkövalo saatiin Kaanaanmaalle ja koululle. Kaanaan uusi koulu rakennettiin Nesteen tulon myötä vuonna 1964. Nesteen jalostamon tulo naapuriin toi alueelle paljon lisää väkeä ja tietysti myös oppilaita kouluun. Nousun jälkeen koettiin laskukausi ja oppilaita oli vähimmillään 70. Jaakkolan asuntoalueen rakentaminen sekä asuntomessualue ja viimeksi Kaanaanrannan omakotialue nostivat taas oppilasmäärät rajuun nousuun. Koulun seinät pullistelevatkin välillä 250 oppilaasta.

Lähde: Sukkuu niinko Kaanaa keskenään -draamateksti Nina Petander ja Altti Koivisto

Kaanaan koulun ensimmäinen opettaja - Anna Suominen



Opettaja Anna Suominen (Kuva: Kaanaan koulun arkisto)

Anna Suominen tuli valituksi 16.7.1933 Kaanaan supistetun kansakoulun ensimmäiseksi opettajaksi. Moninaiset olivat ne vaiheet, jotka opettaja Suominen koki koulunsa myötä 33 vuoden aikana, mitkä koulu varsinaisena kansakouluna toimi. Kun tarkkailee koulun vanhoja asiakirjoja, niin elävänä nousee silmien eteen vanha kyläyhteisö, jonka koulussa työskenteli nykyaikaiseen kouluumme verrattuna puutteellisissa olosuhteissa hentoinen, mutta asiastansa tietoinen ja sisäistä voimaa ja tarmoa omaava opettaja. Sekä tiedon että kasvatuksen siementä kylvettiin, ja tänä päivänä voimme sen todeta tuottaneen hedelmää. Opettaja Suominen työn tulokset heijastelevat tämän hetkenkin lapsissa ja tulevat vaikuttamaan edelleen sukupolvesta toiseen.

Lähde: Opettaja Pertti Vuorisen puhe Anna Suominen erojaisjuhlassa v. 1966

KAANAAN KOULUN HISTORIAA

Koulun vanhin rakennus valmistunut 1928
Varsinainen kansakoulu aloittanut toimintansa 1933
Opettajana Anna Suominen, jäänyt eläkkeelle 1965
Vuosina 1947-55 koulu toiminut kaksioptettajaisena; opettajat Anna Suominen ja Tyyni Vanto
Tyyni Vanto siirtynyt eläkkeelle 1985
Toinen koulurakennus, puuosa, valmistunut v. 1956
Vuonna 1956 koulu toimi kolmioptettajaisena
Oppilasmäärän kasvaessa vuosina 1961-1977 opettajia ollut 7 tai 8
Kolmas lisärakennus, tiilestä rakennettu, valmistui v. 1963

Lähde: Kaanaan koulun arkisto



takarivi vas. Tyyni Vanto, Eero Juottonen, Raija Kotaviita, eturivi vas. Irja Lyyra, Pertti Vuorimaa, Anna Suominen (Kuva: Kaanaan koulun arkisto)



Luokkakuvaa 1950-luvun lopulta. Opettajana Anna Suominen sekä myös haastateltu Anneli Tiainen keskimmaisessa rivissä kolmas vasemmalta. (Kuva: Anneli Tiainen)

KAANAAN KOULUN OPETTAJIA

Suominen Anna	1933 – 1966
Vanto Tyyni	1955 – 1984
Vuorimaa Pertti	1956 – 1967
Lindström Irja (ent. Lyyra)	1957 – 1972
Juottonen Eero	1958 - 1976
Kotaviita Raija	1960 – 1996
Puttonen Kaarina	1961 – 1989
Hurri Marianne	1963 – 1969
Ovaska Juhani	1967 – 1973
Lehtonen Helena	1973 – 2008
Savo (Höijer) Inkeri (engl. op.)	1974 – 1987
Mild Harry (Harri)	1985 – 2009

Lähde: Sivistyskeskus arkisto



Kaanaan vanha koulurakennus 1960-luvulla (Raision kaupunginkirjaston kokoelma).



Kaanaan uusi koulurakennus 1960-luvulla (Raision kaupunginkirjaston kokoelma)

Kaanaan koulu rehtorin muistoissa

Kaanaan koulun 80-vuotis juh-lavuoden kunniaksi pyysimme koulun pitkäaikaista opettajaa ja rehtoria – Harri Mildiä kirjoittamaan muisteluita Kaanaan koulun ajoista.

Vuonna 1985 lyötiin erään kyläkoulun ovi Sallassa lopullisesti kiinni, ja se kehityssuunta, joka oli alkanut 1960-luvun puolivälissä, sai ikävän päätepisteen tuona vuonna. Mutta vanhan loppu on aina jonkun uuden alku. Sallassa oli tehty opettajan hommia 16 vuotta, mistä kymmenisen vuotta koulunjohtajana. Kaksivuotinen opettajakorkeakoulu oli osaltani tullut päätökseen v. 1968 ja ensimmäinen työpaikka oli vuoden sijaisuus Karesuvannon koululla Enontekiön kunnassa. Sijaisuuksien hoitajan kautta on moni opettaja uransa aloittanut ja aloittaa vielä tänäinkin. Siihen aikaan ei liiemmälti töitä ollut tarjolla Turun seudulla, ei ainakaan vakinaisia hommia, ja siksi tämä eksoottinen valinta. Ajattelin, että kun johonkin ilmansuuntaan tässä on lähdeittävä, niin mennään pohjoiseen ja tosi kauas. Koulu oli kolmeopettajainen, ja kun Erkki, jonka sijaisuutta tulin Sallaan hoitamaan, oli koulunjohtaja, sain minä kylmiltäni ottaa senkin homman vastaan. Vuosi oli hyvin opettavainen.

Paitsi että ympäristö tunturikoivikkoinen oli aika kaukana ruissalomaisesta tammi-idyllistä, niin myös väestö ja sitä kautta myös lapset olivat kuin eri maailmasta. Kenkäheinät nutukkaissa vain sinkolivat pitkin koulun käytävää, kun Saamenmaan lapset tölmäsivät heinä-kengissään. Ihmiset, niin lappalaiset kuin lantalaisetkin olivat ylenmäärin ystävällisiä, mikä helpotti sinne kotiutumista. Uimassa käytiin lasten kanssa väylän toisella puolella, samoin kuin ostoksilla. Vuosi meni nopeasti asentopaikassa pysyen. Yhden ainoan kerran päätin tehdä pienen irtioton ja lähteä katsomaan, mitä naapurikuntaan Muonioon kuuluu. Ajoin postiautolla 88 kilometriä, kävin syömässä paikallisessa tanssiravintolassa, otin oluet, varasin yösijan ja seuraavana päivänä takaisin työn pariin. Suuri elämänmuutos oli tapahtunut vain muutamaa vuotta aikaisemmin, kun perinteinen jutaaminen porotokan kanssa talvi- ja kesälaitumille oli päättynyt, ja ikivanha kotakulttuuri oli siirtynyt historiaan. Mutta Kaanaa, sinä raamatullinen Kaanaa, monien kultaisten muistojen Kaanaa, siitähän minun piti kertoa... Soittelin Sallasta Raision koulutoimistoon, kun olin lukenut, että Kaanaassa olisi virka aukki, kun **Vanton Tyyni** oli jäänyt eläkkeelle. Sain kuulla, että toivotaan ykkösluokan opettajaa, ja

tietenkin naista, eiväthän miehet ykkösiä opeta, että onko kokemusta? No, ei varsinaisesti, mutta ei kai se sen kummempaa ole kuin kolmos-kutostenkaan opettaminen kaikkine vuorokursseineen. Jos on uskoa siihen, että osaa opettaa ykkösellä, niin sitten vaan papereita tänne, sanottiin. Hieman epävarmana astuin sitten loppukesästä 1985 Kaanaan koulun ovesta sisään. Koulunjohtaja oli **Kaarina Puttonen**, energinen tahtoihminen. Korkojen kopinasta kuului jo kauas, kun Kaarina oli tulossa. **Esko**, hänen miehensä, ehti käydä poimimassa korillisen sienia Kaarinaa odottaessaan. Oli sovittu joku tietty aika, eikä se tietenkään pitänyt kutiansa, kun Kaarinalla oli aina joku asia, joka piti juuri silloin hoitaa. Tulin hyvin toimeen hänen kanssaan ja vieläkin muistelen lämmöllä yhteisiä vuosiamme. Kaarinan siirtyessä eläkkeelle v. 1989, tuli minusta koulunjohtaja. Koulu oli siihen aikaan lähes pienimillään. Opettajia oli neljä ja oppilaita tuli vuosi vuodelta aina vain vähemmän. Koulussa toimi ns. Lahden koulu siihen aikaan rehtori **Reino Vuorisen** johdolla. Koulu koostui pienistä erityisluokista. Oppilailla oli oma opetussuunnitelmansa ja pitkälti myös omat erilliset oppikirjat. Koulu muuttui kolmeopettajaiseksi paria vuotta myöhemmin, kun Raision keskustaan valmistui uusi komea

Friisilän koulu, johon opettajat saatiin etupäässä Raision muista kouluista. Tällöin Kaanaasta siirtyi **Lehtosen Helena**, joka sittemmin teki pitkän päivätyön Luontokoulu Lumikon opettajana. Muistikuvieni mukaan oltiin kovin virallisia opettajien- tai johtokunnan kokouksissa. Siinä mielessä ollaan menty parempaan suuntaan, kun ei enää olla niin kovasti muodollisia. Raisiossa käytiin keskustelua jo siitä, että koko Kaanaan koulu lopetetaan, kun ei ole oppilaita riittävästi, ja kyllä se opettajakin huolestutti kovasti. Sitten yks kaks alkoi rakennustoiminta. Kaanaaseen alettiin rakentaa taloja nykyisen Torppamaankadun kulmille. Se oli riittävä tekohengitys ja koulu sai jatkoaikaa. Lopullinen pelastus tuli valtakunnallisten asuntomessujen myötä v. 1997. Koulu toimi messujen ajan hermostuksena ja kaiken kaikkiaan messualueesta saatiin hieno kokonaisuus. ”Kymmenen tikkua laudalla” oli voittoehdotus nimeltään. Ehdotuksen mukaisesti korostettiin luontoarvoja, ja kun messualueen läpi kulkee tänä päivänä, voi vain todeta, että edelleen upea kokonaisuus. Koulun kannalta messut olivat tietenkin ilouutinen, mutta asialla oli toinenkin puolensa. Mistä saataisiin lisätilat niille kaikille uusille tulijoille? Oppilasmääriä kartoitettiin ja tilastoja tehtiin, ja lopulta monen väännön jälkeen päätettiin lisätilojen rakentamisesta. Kun tilakysymys oli saatu ratkaistua, tulivat kosteusongelmat. Osa oppilaista ja henkilökunnasta oireili ja sen saurauksena saatiin koululle kaupungin sisäilmatyöryhmä, joka kuunteli ja päätti toimenpiteistä. Suoritettiin erilaisia mittauksia, joiden tulokset olivat enemmän tai vähemmän ympäripyöreitä. Ristejä lausunnoissa oli yhdestä kolmeen, ja saattoi olla niin, että herkillä ihmisillä on vaara altistua. Aina ei uskottu kaupungin mittauksia ja pal-kattiin yksityinen yrittäjä, joka omilla laitteillaan sai tulokseksi yhtäältä yhtä ja toisaalta toista. Homekoiriakin käytettiin tutkimassa rakenteita. Kaikki kunnia kyseisen alan yrittäjille, mutta minulle jäi sellainen kuva, että kun käskettiin raapia jostain tietystä kohdasta, niin koira totteli ja raapi. Lopulta kuitenkin aloitettiin konkreettiset korjaustyöt ja valmista tuli viimein. Väliillä tuntui vahvasti siltä, ettei opettajakunta aina uskonut kaupunginjohtoon vilpittömyyteen korjausten suhteen. Minun mielestäni kosteusvaurioiden esiin saattaminen ei ole niitä hommia helpoimmasta päästä, ja työryhmä saakin minulta synninpäästön ja kiitoksen. Tähän em. tapaukseen liittyen tuli toinenkin pulma vastaan, miten tiedottaa asiasta vanhemmille. Laittelin aluksi kirjeitä koteihin ja yritin kertoa, missä mennään, mutta ei kai se ihan oikein mennyt, kun sovittiin, että teknisen viraston edustaja hoitaa asian. Näin sitten toimittiin. Tiedotteet olivat asi-



Luokkakuva pihamaastossa, opettajana Anna Suominen. Tyttöillä esiliinat ja rusetit päässä. (Kuva: KKA = Kaanaan koulun arkisto)



Luokkakuvaa 1960-luvulta, opettajana Juhani Ovaska. Tuolloin ruokailtiin luokissa.

allisia, mutta niukkoja, kun taas minä olen aina ollut kirjoituksissani liiankin lauserikas.

Merkittävä tapahtuma koulumaailmassa oli se, kun saatiin ensimmäinen PC kouluun. Oikea, aito tietokone, kaksikasikuton. Sen jälkeen sanottiin hyvästit kaikenmaailman kirjoituskoneille, niin Brothereille kuin Adlereillekin. Tämä tapahtui 1990-luvun alkuvuosina. Sen jälkeen on kehitys ollut hui-maa. Nyt on kouluissa jo pitkään olleet omat ATK-luokat. Lisäksi on läppärit, tykit ja Smart boardit. Osassa kouluista ollaan jo luopumassa perinteisistä op-pikirjoista ja tieto haetaan sähköisesti. Voi tätä maailman menoa! Ei ole pitkää aikaa siitä, kun spriimonistuskone oli jotain ainutlaatuista.

Mikä tekee koulusta hyvän koulun tai mikä tekee opettajasta hyvän opettajan, tämä on askarruttanut maailman sivun pedagogiikasta kiinnostuneita. Entisaikaan puhuttiin kutsumusopetta-jista ja kansankynttilöistä. Olen edelleen vahvasti sitä mieltä, että opettaja ei saa olla ”leipäpappi” vaan työtä kohtaan tulee tuntee intohimoa. Opettajan täytyy tuntee luokkansa oppilas oppilaalta. Kaikki eivät ole samanlaisia, ja joskus opettajan välinpitämätön suhtautuminen kostaatuu ikävällä tavalla. Koulusta ei koskaan voi tulla ”hyvää koulua”, jos ilmapiiri ei ole hyvä ja luot-

tamuksellinen. Tämä on ehdottomasti tärkein asia, josta täytyy pitää huolta. Asiat voivat muutoin olla rempallaan, mutta yhteiseen hiileen puhaltaminen auttaa kestämaan pienemmät puutteet. Toinen lähes yhtä tärkeä on yhteyden-pito vanhempiin. Vanhempien vartit tai puolituntiset ovat huomattavasti tärkeämpiä kuin vanhempainillat, joissa välttämättä ei päästä oppilastasolla asian ytimeen.

Erilaiset ympärillä olevat yhteisöt ovat myös tärkeitä. Koulu ei saa olla mikään irrallinen saareke, joka katsoo velvolisuudekseen hoitaa vain omat asiansa. Minusta on ollut suuri siunaus se, että Neste otti aikoinaan Kaanaan koulun kummikoulukseksi. Tämän yhteistyön tärkein henkilö on ollut ehdottomasti entinen PR-päällikkö **Timo Tunturi**, herrasmies kiireestä kantapäähän. Lukuisat ovat olleet ne koulun juhlat, joihin hän on tuonut Nesteen terveiset. Koulun kuoro puolestaan on saanut kunnian esiintyä heidän juhliissaan. Samalla on yhtiön taholta annettu tietoa siitä, kuinka tärkeää työsarkaa kyseisen firma hoitaa.

Omakotiyhdistys tekee ansiokasta työtä asujaimiston hyväksi ja on samalla mukana koulun arjessa ja juhlissa. Urheiluseurat ja nuorisoyhdistykset lähestyvät koulua lähinnä liikuntasalin

käyttö mielessään. Minusta erinomaisen hyvää liikuntasalia on tyhmää pitää käyttämättömänä ja nuoren saaminen liikuntasaliin hyvän palloiluharrastuksen pariin on huomattavasti tärkeämpää kuin antaa hänen toteuttaa itseään ka-duilla ja kujilla samanhenkisen seuran vietävänä.

Mikä on mieleenpainuvuin tapahtuma Kaanaassa ollessani? Se on ehdottomasti se, kun sain olla juhlistamassa koulun ensimmäisen opettajan **Anna Suominen** 80-vuotisjuhlaa. Samalla sain haastatella häntä. Anna kertoi mielellään elämästään ja Kaanaan historiasta. Minulle jäi mielikuva vaatimattomasta, vähään tyytyvästä ja Jumalan armoon turvautuvasta kutsumusopettajasta.

Toisen kerran tapasin Annan, kun hän oli kunniavierana koulumme täyttäessä 60 vuotta v. 1993. Juhlat ovat muutoinkin jääneet mieleeni, koska työtä tehtiin juhlien eteen kovasti ja paikalla oli väkeä runsain määrin, joukossa myös maaherra **Rauno Saari**.

Pari viikon mittaista leirikoulureissua ehdin myös Kaanaassa ollessani tehdä. Molemmat matkat suuntautuivat Sallaan, jossa paikat olivat entuudestaan tutut. Mukana oli myös oppilaiden vanhempia, ja pienistä kommelluksista huolimatta koettiin Lapin taikaa ja jaettiin yhdessä kaikki talven riemut. Saako opettajalla olla lempioppilaita, kysytään usein. Vaikka moni kieltää asian, niin ainakin omalta osaltani voin sanoa, että niitä on vuosien saatossa ollut runsaasti. Aina se oppilas ei kuitenkaan ole ollut se hiljainen, kiltti hymyilevä tyttö, vaan se on voinut olla rasavilli pojankoltiaainen, joka tempauksistaan ja törttöilyistään huolimatta omaa jonkun hellyttävän luonteenpiirte-

teen, mikä saa hyvälle tuulelle. Kaanaassa minua alkoi lopulta ahdistaa rehtorius ja siihen liittyvät kokoukset ja kaikenmaailman selvitysten laatimiset. Ajattelin, että tämä on tässä ja vuosi vielä riviopettajana ja sitten eläkkeelle. Ihan näin se ei kuitenkaan mennyt. Tuli mieleeni ajatus, että voisihan sitä kokeilla jotain toistakin koulua pienen hetken, ja niinpä kyselin Tahvion suunnasta, olisiko mitään mahdollisuuksia. En saanut ykköstä, sain kakkosen, tosi mukavan luokan, jonka kanssa vierähti

kolme vuotta.

Sitten tein lopullisen päätöksen. Jään eläkkeelle... mutta kesällä sain kutsun Friisilästä, tule töihin. Kovin kauaa ei minua tarvinnut houkutella. Huomasin olevani puolen vuoden pestillä kakkosluokan sijainen. Syksyllä selvisi, että kaupunki saa erillistä määrärahaa ryhmäkoon pienentämiseksi ja sitä varten perustettiin resurssiopettajan vakanssi, jota ryhdyin hoitamaan. Siinä hommassa meni lähes neljä vuotta. Se oli erilaista työtä, niin antoisaa, että siitä oli vaikeata luopua.

Nyt sitten kävellään koiran kanssa pitkiä lenkkejä eläkekukon ja kuunnelaan illalla tarkasti vaimon antamat ohjeet, miten seuraava päivä tulee käyttää tehokkaasti puutarhan parannustoissa tai sitten jossain muussa hänelle yhtä tärkeässä asiassa.

Mutta edelleen olen kuin sotaorhi pilttuussa. Korskun ja kuoputtelen ja odotelen torven törähdystä, joka on merkki hoitamaan sijaisuutta missä vain ja milloin vain.

Parhaimmat onnittelut Kaanan koululle ja sen henkilökunnalle koulun ohittaessa 80 vuoden merkkipaalun.

Harri Mild



Harri Mild

Kaarina Puttonen ja Anna Suominen Kaanaan koulun 60-vuotisjuhlissa (KKA)



Raision Kaanaan kansakoulu viettää uuden koulun
Vihkiäisjuhlaa
sunnuntaina marraskuun 17 p:nä 1957 klo 14.00
johon tilaisuuteen pyydämme Teitä ystävällisesti
saapumaan JOHTOKUNTA



- 1. Nimi:
 - 2. Nykyinen ammatti:
 - 3. Nykyinen asuinpaikka:
 - 4. Minä vuosina kävit koulua Kaanaassa?
 - 5. Kuka oli luokanvalvojasi?
 - 6. Kuka oli rehtori tuolloin?
 - 7. Muistatko montako oppilasta oli luokallasi/koulussa yhteensä?
 - 8. Lempiaineesi?
 - 9. Millaista kouluruokaa oli? Oliko jälkiruokaa? Lempi-ruokasi koulussa?
 - 10. Mitä teitte välitunneilla?
 - 11. Mitä liikuntatunneilla tehtiin?
 - 12. Kävittekö uimassa, missä?
 - 13. Millaisia käsitöitä teitte?
 - 14. Oliko koulussa kerhotoimintaa?
 - 15. Oliko ATK-luokka silloin? Pelasitteko ATK-tunnilla?
 - 16. Kuinka helposti sai jälki-istuntoa? Jouduitko joskus jälki-istuntoon, miksi?
 - 17. Tunnetko vielä entisiä luokkatovereitasi? Oletteko yhteyksissä?
 - 18. Mitä muuta jäi mieleen kouluajoilta?
- (Kysymykset tekivät koulun nykyiset 6A -luokan oppilaat)



Ritva Noukkoudenmäki (os. Naumala) kuvassa alarivissä keskellä (R.N. arkisto)

- 1. **Reino Erik Suominen**
- 2. eläkeläinen
- 3. Raisio, Lautamiehenkatu
- 4. 1930
- 5. Aino Nieminen-Kohmo, Anna Suominen
- 6. –
- 7. noin 20 oppilasta luokalla
- 8. Urheilu
- 9. piti olla mukana omat eväät
- 10. pihapelejä
- 11. laulua+urheilua
- 12. Raisionlahdessa
- 13. virkkausta
- 14. –
- 15. –
- 16. ei helposti
- 17. ei ole enää vanhoja luokkatovereita
- 18. opettaja Anna Siiri on jäänyt positiivisesti mieleeni

- 1. **Antti Suominen**
- 2. eläkeläinen
- 3. Kaanaa, Soilikinkuja
- 4. asuin Kaanaassa v. 1942-1948
- 5. Anna Suominen
- 6. Anna Suominen
- 7. oli vain yksi luokka
- 8. Urheilu
- 9. keitot ja puurot, syötiin mitä saatiin
- 10. hiihdettiin, pelattiin neljää maalia, potkittiin palloa
- 11. hiihtoa, mäenlaskua ja eri pelejä
- 12. emme käyneet koulusta uimassa. Itse kävin Raisionlahdessa, Hahdenniemessä
- 13. puutöitä Tahvion koulullla kerran viikossa
- 14. –
- 15. –
- 16. harvoin, jos jouduin joku iso pahan-teko
- 17. muutamia
- 18. Aina kävellen kuljettiin, ei ollut pyöriä

- 1. **Ritva Nokkoudenmäki (os. Naumala) (Kuva ylhäällä)**
- 2. Eläkeläinen
- 3. Raisio
- 4. 1944-1948
- 5. Anna Suominen
- 6. Anna Suominen
- 7. Luokalla 5 oppilasta
- 8. Ei erityistä lempiainetta
- 9. Ruoka siihen aikaan ei ollut kovin ihmeellistä. Ei jälkiruokaa. Ei lempi-ruokaa. Mari-täti valmisti ruuan.
- 10. Pelattiin neljää maalia
- 11. En muista.
- 12. Ei
- 13. Tein ainakin vanttuit. Ompelukonetta ei ollut.
- 14. Ei
- 15. Ei
- 16. En ole ollut jälki-istunnossa, enkä muista muidenkaan olleen.
- 17. Muutamien.
- 18. Naisten polkupyörä eteisessä. Kukivat kukat ikkunoissa keväthuhlissa.

- 1. **Anna-Liisa Leppänen**
- 2. eläkeläinen
- 3. Raisio, Miekellä
- 4. 1944-1950
- 5. Anna Suominen
- 6. Anna Suominen
- 7. 24, pulpetit riittivät juuri niin monelle
- 8. Kaikki aineet olivat kivoja
- 9. kohtalaista ruokaa, ruismarjapuuro oli lempiruokani, ei ollut jälkiruokaa
- 10. pelattiin neljää maalia/hiihdettiin
- 11. pelattiin neljää maalia/hiihdettiin
- 12. Ainoastaan vapaa-aikana
- 13. Kudottiin ainakin lapaset, ommeltiin mm. esiliina ja käsityöpussi
- 14. Ei
- 15. Ei
- 16. En muistini mukaan
- 17. Kyllä tunnen. Olemme yhteyksissä.
- 18. Joulujuhlat, äitienpäiväjuhlat, keväthuhlat



- 1. **Veikko Suominen (Kuva yllä)**
- 2. Kultaseppä
- 3. Raisio
- 4. 1946-1949
- 5. Anna Suominen
- 6. Anna Suominen
- 7. Luokallani oli 7 oppilasta
- 8. Urheilu
- 9. Hyvää ruokaa. Ei ollut jälkiruokaa. Lihakeitto oli lempiruokani
- 10. Piilosta, talvella laskettiin mäkeä
- 11. Neljä maalia pelattiin
- 12. Ei
- 13. Veistoa Tahvion koululla
- 14. Ei
- 15. Ei
- 16. Nurkkaan seisomaan
- 17. Tunnetaan. Ei yhteyttä.
- 18. Lumiset talvet



Kuvassa oikealla Eva Erkkilä äitinsä, tätinsä ja pikkuserkkujen kanssa. (E.E. arkisto)

- 1. **Eva Erkkilä (os. Mäkeläinen)**
- 2. eläkeläinen
- 3. Raisio
- 4. 1947-1950
- 5. Anna Suominen
- 6. Anna Suominen
- 7. n. 24
- 8. Käsityöt
- 9. Muuten ok, paitsi lihasopan läskit. Ei ollut jälkiruokia.
- 10. Hypittiin ruutua, piilosilla
- 11. Pelattiin neljää maalia, hiihdettiin
- 12. Ei koulun kanssa, mutta muuten kyllä Santalan rannassa
- 13. Käsityöpussi, patalappu, lapaset
- 14. Ei
- 15. Ei
- 16. En saanut jälki-istuntoa.
- 17. Tunnen, olemme yhteyksissä.
- 18. Oli vain yksi luokkahuone. Veisattiin paljon virsiä. Nykyisellä parkkipaikalla oli kasvimaata ja oli huono juttu jos esim. pallo lensi sinne ja joutui talleamaan kasvimaalle, josta koulu sai porkkanat, lantut ym. lihasoppaan. Joka syksy kerättiin koululle puolukoita, joista tehtiin ruispuolukkapuuroa.

- 12. ei käyty uimassa
- 13. käsitöissä neulottiin sukkia, lapasia ja vauvannuttu. Ommeltiin esiliina ja tehtiin kirjontatöitä
- 14. yläluokilla oli näytelmäkerho
- 15. ei ollut
- 16. ehkä kerran, ei saanut kovin helposti
- 17. kyllä
- 18. koko koulun syksyinen puolukka-retki ja luokkaretket yläluokilla.

- 1. **Kaarina Lehikoinen**
- 2. eläkeläinen
- 3. Kaanaa
- 4. 1955-1962
- 5. Anna Suominen, Tyyni Vanto, Irja Lyyra, Eero Juottonen, Pertti Vuorimaa
- 6. Anna Suominen, Pertti Vuorimaa
- 7. luokassa oppilaita 36-44 ja koko koulussa ehkä noin 80-100
- 8. käsityö
- 9. Etupäässä hyvää ruokaa (liha-hernekeitto, perunat ja makkarakastike) ei ollut jälkiruokia. Lempiruoka maksalaatikko
- 10. pallotelttiin, hypättiin ruutua ja narua, luisteltiin ja hiihdettiin välituntienkkä
- 11. neljää maalia, poltto-, pesä- ja lentopalloa, juoksua, pituushyppyä, voimistelua, luistelua, hiihtoa
- 12. ei käyty uimassa
- 13. ruokaliina, patalappuja, pannumussy, käsityöpussi, esiliina, sukat, lapaset, puolihame, vauvan nuttu, myssy, tossut ja kangaspaita
- 14. jonkun aikaa näytelmäkerho
- 15. ei
- 16. en muistaakseni
- 17. kyllä, en
- 18. syksyiset puolukkaretket, hauskat luokkaretket, joissa ylempi luokkalaiset mukana.

- 1. **Anneli Tiainen os. Virtanen (Kuva edellä)**
- 2. eläkeläinen
- 3. Kaanaa
- 4. 1953-1960
- 5. Anna Suominen, Pertti Vuorimaa
- 6. Anna Suominen
- 7. noin 27-42 oppilasta yhdysluokalla ja oppilaita koko koulussa 50-100
- 8. Käsityö ja voimistelu
- 9. Yleensä ruoka oli hyvää, ei ollut jälkiruokia. Lempiruokani oli ruispuolukkapuuro.
- 10. Pallotelttiin, hypittiin ruutua ja narua. Luisteltiin ja hiihdettiin.
- 11. Yleisurheilua, voimistelua, hiihtoa, luistelua ja kaikki pallopelit



1.luokka, Jukka Laine kolmannessa rivissä kolmas oikealta (J.L. arkisto)



Jukka Laine

1. Jukka Laine (Kuva yllä)

2. Automekaanikko
3. Järviniitty Raisio
4. 1959-1966
5. Anna Suominen, Eero Juottonen
6. Pertti Vuorimaa, Kaarina Puttonen (taisi silloin olla johtajaopettaja)
7. n. 40-25 oppilasta
8. Matematiikka, liikunta
9. Kotiruuantapaista ja hyvää. Aluksi syötiin luokissa, sitten yhteisessä ruokasalissa. Jälkiruokaa ei ollut. Lempiruokaa en muista, mutta aprikoosipuurosta en tykännyt, vaikka opettaja syötti sitä väkisin suuhun, (puuro vain tuli takaisin lautaselle, mutta opettaja yritti tosissaan eikä meinannut luovuttaa). Kaikkea piti syödä mitä oli tarjolla, tämä sääntö eka luokalla ja vieläkin hyvin muistissa!
10. Potkittiin jalkapalloa, pelattiin jääkiekkoa (joskus luistimet jäi jalkaan tunnillekin, mutta kieltohan siihen tuli), mäenlaskua ym. ja tottakai tyttöistä oltiin kiinnostuneita yläluokilla!
11. Yleisurheilua, pesäpallo, jalkapallo, talvella luistelu, jääkiekko, hiihto ja syksyn märkänä aikana liikuntasalissa voimistelu ja kaikki pallopelit oli suosittuja.
12. Haahdeniemi, Raisionjoessa useissa paikoissa nykyisen ohikulkutien kohdalla, ensimmäisellä ja kolmannella padolla oli hyvät uintipaikat. Kesäranta, jossa käytiin ahkerasti kesäleireillä sekä myös Naantalin Nunnalahdella.
13. Niitä tehtiin ahkerasti kaikenlaista esim. tarjottimia, hyllyjä, kaappeja, autoja. (monia on vielä tallella ja käytössä)
14. Koulun kerhotoiminnasta ei muistikuvaa, mutta koulun jälkeen käytiin koululla pidettävissä seurakunnan kerhoissa ahkerasti. Rakennettiin muun muassa liidokkeja vetäjänä toimi Reino Merikallio. Raision Loimun harjoituksissa käytiin monta kertaa viikossa, hiihrettiin ja pelattiin. Lajit tuli vuoden aikojen mukaan ja välillä kilpailtiin ja saatiin lusikoita palkinnoksi (muuta löytyy vielä).
15. ATK-kuokkia ei ollut, eikä tiedettykään mitä on ATK.
16. Helppoudesta en tiedä, ei tullut kiltinä poikana paljon jälki-istuntoja, mutta yhden muistan, syynä luokkakaverin kanssa pientä erimielisyyttä ja lopuksi painia luokassa. Jälki-istuntoonhan siitä jouduttiin, mutta meitä ei kiinnostanut olla siellä, vaan lähdettiin kotiin... No, lisäähän siitä oli jälki-istuntoa tiedossa, joka sitten istuttiinkin kiltisti.
17. Tunnen useita ja ollaan useasti juttusilla ja toisten kanssa kyläillä ja muistellaan vanhoja hyviä aikoja, painikaverinkin kanssa jutellaan aina silloin tällöin.
18. Kouluajoista erittäin hyvät ja hauskat muistot mielessä. Koulumatka Järviniitystä tehtiin kesällä kahta kautta kävellen tai pyörällä, molemmista melkein sama matka, talvella pääsi hiihtäen pellon yli, matka yli puolet lyhyempi ja sama tilanne on tälläkin hetkellä ja aikaa kulunut 50 vuotta eteenpäin. Kävely/pyörätietä puuttuu enää välistä muutama sata metriä, niin pääsisi kessälläkin turvallisesti ja nopeasti kouluun (toteutuukohan koskaan)?.



Raimo Äikäs seisomassa opettajan oikealla puolella R.Ä. arkisto



Kirsti Salonen

1. Kirsti Sulonen (s. Piirto) (Kuva yllä)

2. eläkkeellä tämän vuoden huhtikuusta
3. Turku
4. 1960 - 1964
5. Luokanopettajana Tyne Vanto 60 - 62, ja Irja Lyyra 63 - 64
6. Johtajaopettajana oli Pertti Vuorimaa
7. luokassa oli alle 30 oppilasta
8. Äidinkieli
9. Orvokki Malmi ja Virtasen rouva tekivät ruuan. Ruokana oli ainakin keittoja ja puuroa, muistaakseni myös lihapullia sekä tillilihaa.
10. Alakoulussa (nyk. veistoluokka) leikimme tyttöjen kanssa kotia, suurten kuusien juurakoiden välissä oli omat kodit jokaiselle. Joskus pojat intoutuivat tappelamaan ja meidän menimme auttamaan "verta luita, verta luita" huudoilla. Hypättiin ruutua ja hyppynaru oli ahkerassa käytössä. Twist-narut olivat uusi juttu niihin aikoihin, joten ne olivat kovassa käytössä.
11. pelattiin ulkona esim. polttopalloa ja talvella voimisteltiin tampereisiin tahdissa, hiihrettiin ja luisteltiin.
12. Emme
13. Mm. tehtiin nenäliina ja virkattiin pannulappu alaluokilla, neulottiin esim. esiliini kolmannella tai neljännellä luokalla (tosi nätti kangas, siniruuudullisella pohjalla keltaisia ruusuja)
14. Ei, 15. Ei, 16. No pojat taisi niistä tappelunujakoista saada, itse en muista saaneeni
17. Tunnen monia ja näen heitä satunnaisesti, parhaimman ystäväni kanssa

olen edelleen tekemisissä.

18. Oli kiva kun tuli kevät ja sai laittaa polvisukat jalkaan... Neljännellä luokalla saimme itse kirjoittaa ja toteuttaa näytelmän.

1. Soile Mäkinen (Kuva alhaalla)

2. terveydenhoitaja
3. Nousiainen
4. 1966-1969
5. Tyyni Vanto ja Helvi Ala-Könni
6. Pertti Vuorimaa
7. 35 oppilasta luokassa ja koko koulussa ehkä 180
8. liikunta ja musiikki
9. lempiruoka oli pinaattikeitto
10. leikittiin ja pelattiin
11. Samaa kuin nytkin oppilaat näyttävät välitunnilla tekevän
12. ei käyty uimassa
13. suunnilleen samoja käsitöitä kuin nykyisinkin
14. en usko
15. ei ollut
16. kyllä, kun hyppäsin ikkunasta ulos lumikasaan
17. tunnen melkein kaikki ja kahden kanssa ollaan yhteyksissä
18. koulussa oli kivaa ja kouluun tultiin suksilla ja kierrettiin lenkki välitunnilla. Koulu oli pieni, kiusaamista ei ollut ja kaikki oppilaat tunsivat toisensa. Opettajia pelättiin.

1. Raimo Äikäs (Kuva ylhäällä)

2. Prosessioperaattori
3. Naantali
4. 1970-1976
5. 1-3lk Tyyni Vanto, 4-5lk Helena Lehtonen, 6.lk.
6. vuodesta riippuen 22-31 oppilasta
7. Voimistelutunti
8. Ruoka oli aina hyvää ja sitä oli riittävästi. Jälkiruokaakin oli ja pannareita odotettiin innolla aina.
9. Aina jotain urheilua... jalkapalloa, hiihtoa, pulkkamäkeä.
10. Monipuolista liikuntaa... pallopelit oli aina mielessä.
11. Muisti voi tässä kohtaa pettää, mutta joskus ehkä olimme uimahallissa.
12. Puutoita ja tekstiilitöitä, molempia

melkein yhtä paljon. Virkatuista patalampuista löylykauhoihin.

14. Oli muistaakseni jotain ns. poika-kerhotoimintaa.

15. ATK oli silloin ainoastaan laskutikku... ei ollut mitään tietokoneita silloin käytössä.

16. Jälki-istunnossa en ollut koskaan, mutta kyllä joku sai joskus laiskan läksyä!

17. Muutamien kanssa on satunnaisesti törmäilty.

18. Pieni kouluyhteisö... kaikki tunsivat toisensa ja myös vanhemmat tunsivat toisensa johtuen aikapaljon silloisista työpaikoista esim. Neste.

1. Auli Lehtinen

2. äidinkielen ja kirjallisuuden lehtori
3. Turun Mälikkälä
4. 1980 - 1986
5. 1. ja 3. luokalla Tyyni Vanto, 2. luokalla Helena Lehtonen, 4. - 6.-luokilla Kaarina Puttonen
6. Kaarina Puttonen oli koulunjohtaja.
7. Meidän ikäluokkamme oli aika pieni, 10 - 13; koulussa taisi oppilaita olla suunnilleen 80.
8. Äidinkieli, varsinkin ainekirjoitus. Matematiikkakin kiinnosti.
9. Kouluruoka oli "pahaa", mutta oikeasti useimmat ruoat olivat hyviä. Koululla oli silloin vielä oma valmistuskeittiö, ja isompiin kouluihin siirryttyäni huomasin kyllä, millaista on laitosruoka. Osa Kaanaan koulussa vastaan tulleista ruoista oli minulle outoja, siksi en niistä ehkä piitannut. Jälkiruokaa en muista olleen. Lempiruokaakaan en enää muista, mutta mieleenpainuvia ruokia ovat olleet tilliliha ja pinaattikeitto.
10. Keinuiimme, kiipeilimme, roikuimme köysikaruselleissa. Talvella hiihrettiin koulun ympäri. Enimmäkseen oltiin koko ajan liikkeessä.
11. Tytöt ja pojat olivat samoilla liikuntatunneilla, joten lajivalikoima ei ollut välttämättä kovin tyttömainen. Ulkona oli yleisurheilua, suunnistettiin, pelattiin jalkapalloa ja jääkiekkoa (kuulin yläasteella ensimmäisen kerran ringetestä ja tyrmistyi), hiihrettiin. Sisällä

Jatkuu seuraavalla sivulla...



Kuva: luokkakuvaa Kaanaan ekaluokalta v. 1967. Soile Mäkinen viides oikealta, opettajana Helvi Ala-Könni (S.M. arkisto)

oli telinevoimistelua, lentopalloa, sählyä; aika paljon pelattiin kahden tulen välissä –pallopetiä, ja kaikki joukkueviestit olivat tosi suosittuja.

12. Kävimme uimassa muutaman kerran vuodessa Raision uimahallissa.

13. Virkkasimme kissan, joka täytettiin, neuloimme puikoilla kaulahuivin ja lapaset ja ompelimme ainakin hameen ja housut. Yöpaidasta tuli tosi hieno, koska saimme valita kankaat ihan itse! Käytin sitä innokkaasti muutaman vuoden.

14. Varmaankin oli, mutta en yhtään muista mitä. Ehkä oli jokin liikuntakerho, mutta koska en ollut kovin innostunut liikunnasta oppitunneillakaan, en vaivautunut kerhoon.

15. Heh heh. ATK 1980-luvulla oli jotain ihan muuta kuin nykyään. Ei ollut atk-luokkaa, harvalla oli tietokonetta kotonakaan ja jos olikin, niin sekin oli jotain ihan muuta kuin nykyisin. Näkisitpä! Atk:ta ei koulussa ollut eikä siis myöskään pelattu. Aika käytettiin lukemiseen, piirtämiseen ja leikkimiseen.

16. En osaa sanoa, kuinka herkästi jälki-istuntoon joutui, en ollut vaki-asiakas. Meillä oli ”rastipäivärit”, joihin opettaja merkitsi unohdukset, tekemättömät kotitehtävät ja muut rikkomukset. Kerran kuukaudessa rötössaldo vietiin kotiin näytettäväksi. Minulla oli aika olematon saldo. Olin varsin tunnollinen, ja äitini taisi olla vielä tunnollisempi... Meillä koulunkäyntiä pidettiin tärkeänä asiana, siinä ei sopinut olla hutilo tai laiska. Kerran olin jälki-istunnossa ekaluokkalaisena, ja melkein koko muukin luokka oli. Heittelimme ison pussillisen askarteluun käytettäviä massapalloja luokan ikkunasta pihalle. Mikä älynväläys!

17. Ei ole tullut pidettyä yhteyttä. Joskus näen jonkun sattumalta ja kyllä tunnen useimmat. Hassuinta oli törmätä seurakunnan kerhosta asti tuntemaani Väänttisen Olliin synnytyssalissa, hän oli anestesialääkäriini!

18. Kaanaan koulu oli ihan mukava paikka, pieni ja kotoisa minun koulu-aikanani. Maastot koulun ympäristössä olivat monipuoliset kaikkeen leikkiin ja liikuntaan. Meillä oli yhdysluokka, ja teimme kyllä aika karseita jekkuja monivuotiselle opettajallemme Kaarina Puttoselle, joka totesikin keväjuhlapuheessaan, että luokkamme on kasvatanut suuresti hänen huumorintajuun. Varmasti...

1. Laura Virta (Kuva ylhäällä)

- Automaatioinsinööri
- Melbourne, Australia
- 1982-1986, luokat 1-5
- Luokilla 1 ja 2 meitä opetti Tyyni Vanto, luokilla 3 ja 4 Raija Kotaviita ja luokalla 5 Kaarina Puttonen
- Rehtorin sijaan koulussa oli johtaja-opettaja Kaarina Puttonen
- Meidän luokallamme oli yhteensä 12 oppilasta, 6 poikaa ja 6 tyttöä. Koska meidän luokka oli niin pieni, meidät yhdistettiin aina joko meitä yhtä alemman tai ylemmän luokan kanssa. Koko koulussa oli noin 80 oppilasta ja apukoulun puolella noin 20.
- Matikka ja kässä
- Meidän luokan tyttöjen mielestä kouluruoka oli pahaa. Omia inhokejani olivat hernekeitto, kanaviillokki ja minestronekeitto. Me, meidän luokan tytöt, istuimme aina yhdessä saman pöydän ääressä ja söimme joka päivä kuudestamme punaisessa muovirasiassa olleen pakettillisen näkkileipää. Jälkiruokaa ei ollut (tai en ainakaan muista). Lempiruokaani oli ohrapuuro marjaketon kanssa.
- Välitunneilla oltiin aina ulkona, paitsi talvella kun lämpötila laski alle -15C. Usein leikimme kiipeilytelineillä, keinuimme, harjoittelimme kieppejä etuperin ja takaperin tangolla ja talvella sai pitää varansa etteivät pojat heittäneet pipoa koulun rapattuun seinään,

johon se pakkaskelillä niin helposti tarttui.

11. Talvella luisteltiin, pelattiin jääkiekkoa ja hiihdettiin ja kesällä pelattiin pesäpalloa, hypättiin pituutta ja harrastettiin muita yleisurheilulajeja. Sisällä pelattiin polttopalloa, kiivettiin köysillä ja pompittiin tamburiiniin tahtiin.

12. Kävimme uimassa Raision uimahallissa.

13. Kässässä neulottiin lapaset, kirjailtiin vohvelikankainen pyyhe, tehtiin nukke ja ajettiin ompelukoneajokortti. Parhaiten muistan kun tehtävänä oli koristella säkkikankainen tyyne, johon suurin osa työistä kirjaili silloisten lempariyhtyeidensä nimet (Dingo, Aha ja Herreys). Puukäsitöissä tehtiin norsun muotoinen kynäteline ja patterilla toimiva styrox-leikkuri.

14. Ei, koulussa ei ollut kerhotoimintaa.

15. Ei, ATK-luokkaa ei ollut vielä silloin.

16. Itse olin kilttiäkin kiltimpi, enkä koskaan ole ollut jälki-istunnossa, mutta meitä yhtä ylemmällä luokalla olleet joutuivat kaikki jälki-istuntoon suuren sammakko-tapauksen takia. Lisäksi muistelisin, että joku poika sai jälki-istuntoa suihkutettuaan vaahdosammuttimen sisällön erään koululautakunnan rouvan turkille sen roikkuessa naulakossa vanhempainillan aikana!

17. Emme ole tavanneet vuosikymmeniin, mutta suurin osa meistä on nykyisin Facebook-kavereita.

18. Koulumatkat olivat kivoja ja ne kuljettiin aina parhaan kaverin kanssa. Varsinkin keväisin me myöhästyimme usein koulusta kun matkalta löytyi leskenlehtiä, sammakonkutua tai sisilisko.

1. Marika Lineri os. Kaerala (Kuva ylhäällä)

- Myyjä / tiimivalmentaja
- Merimasku / Naantali
- 1982-1988
- Ensimmäisillä (ehkä 1-2 lk.) Tyyni Vanto ja lopun ajan Raija Kotaviita
- En muista
- Luokalla ehkä noin 15-20, ei tarkkaa muistikuvaa. Meillä oli usein 2 luokkaa yhdistettynä, koska oppilaita oli niin vähän.
- Käsityö
- Ruoka oli hyvää. En muista, että olisi useinkaan ollut jälkiruokaa, paitsi pannukakua hernekeittopäivänä. Lempiruoka makaronilaatikko.
- Hypittiin hyppynarua ja roikuttiin kiipeilytangolla. Ylemmällä luokilla kierrettiin kävellen koulua ja juteltiin.
- Sisällä pelattiin mm. pallopelejä, ulkona yleisurheilua, luistelua ja hiihtoa.
- Uimassa käytiin Raision uimahallissa (nyk. Ulpukka)
- Pisto-ompelua vohvelikankaaseen... sen ainakin muistan.
- En muista oliko kerhoja
- Ei ollut ATK-opetusta
- Kyllä jälki-istuntoa aika helposti sai, ainakin jotkut pojat. En muista itse joutuneeni jälki-istuntoon.
- Tunnen ja osaan olen edelleen yhteydessä
- Koulu oli mukavan pieni ja kotoisa. Mieleen on jäänyt muutama opettaja-harjoittelija, tuntisin heidät vieläkin jos näkisin. Kaanaan koulu oli todella hyvä paikka käydä koulua ala-asteikäisenä.

1. Jukka Vanto (Kuva vieressä)

- Lakimies, varatuomari
- Noin kilometrin matkan päässä Kaanaan koululta.
- Vuosina 1985-1991.
- Harri Mild, Helena Lehtonen ja Kaarina Puttonen sekä Raija Kotaviita.
- Kaarina Puttosen jälkeen Harri Mild.
- Omalla vuosiluokallani oli alle kymmenen oppilasta, yhdysluokilla (3.-4. ja



Kuvassa mukana myös Raimo Äikäs (R.A. arkisto)



Laura Virta



Marika Lineri

5.-6.) oli enemmän, 20-30 välillä.

8. Musiikki, äidinkieli ja englanti.

9. Kouluruoka oli hyvää arkiruokaa. Hernekeittopäivinä oli jälkiruokaksi pannukakua. Makaronilaatikko taisi olla lempiruokani koulussa.

10. Mitä milloinkin. Esimerkiksi talvisin laskettiin pulkilla tai ”minareilla” eli muovisilla minisuksilla (en suosittele kenellekään) Kukkulavuoren rinnettä alas tai leikittiin lumikasan päällä ”vuorenvallousta”.

11. Aikana ennen Naantalien pikatien valmistumista (1989) ja kauan ennen Raision asuntomessuja (1997) muutamia pihoja lukuun ottamatta luonnon-tilaisen ja metsäisen Katteluksen- ja Orkolantien välimaastossa suosittu liikuntatunniin ”laji” oli lipunryöstö –nimen leikki tai peli, jossa tavoitteena on saada toisen joukkueen lippu omalle alueelle siten, ettei jää itse kiinni ja joutu ”vangiksi”. Suosittuja sisäliikuntalajeja nykyistä pienemmässä liikuntasalissa olivat polttopallo ja sähly.

Talvisin pelattiin jääkiekkoa tai hiihdettiin koulun takamaastossa. Taisinpa itsekkin käydä muutaman kerran edustamassa kouluamme Kerttulan hiihtokilpailuissa. Alpakkalusikat eivät ilmeisesti olleet tuohon aikaan niin sanotusti kortilla, koska minullakin taitaa olla niitä jonkin laatikon pohjalla noin puoli tusinaa.

12. Liikuntatunneilla kävimme toisinaan Raision uimahallilla. Vapaa-aikoina kävimme esimerkiksi Naantalien Taimon, Nunnalahden tai Kailon uimarannoilla, Kesärannassa tai Maskun Rivieralla, talvisin toisinaan myös Turun Impivaaran uimahallissa.

Kaanaalaisten välittömässä läheisyydessä sijaitseva Raisionlahti ei tiettyjen valintojen ja toiminnan seurauksena ole ollut uimakelpoinen sitten 1950-luvun. Paljon pitäisi lasketa, että Raisionlahden vedenlaatu tahautuisi uimakelpoiseen kuntoon. Paljolti valinnoista ja toiminnasta riippuu myös, voisiko Raisionlahdella olla esimerkiksi sadan vuoden tauon jälkeen, 2050-luvulla, uimakelpoinen uimaranta.

13. Metallisia makkaratikkuja tehtiin niin paljon, että isälläni taitaa olla niitä vieläkin ruostuneina varastoissaan.

14. Ei ollut, ellei sitten Harri Mildin aktiivisesti johtamaa kuorotoimintaa sellaiseksi lasketa, varsinaiseksi kerhotoiminnaksi sitä ei kuitenkaan tuohon aikaan kutsuttu. Lisäksi Raision Ryhti ry järjesti viikoittaisia kuntoilutunteja pojille Kaanaan koulun liikuntasalissa.

15. Ei ollut ATK-luokkaa silloin. Koska



Jukka Vanto

tietokoneita ei ollut joka kodissa kuten nykyään, yhden tietokoneen ympärille saattoi koulujen jälkeen kerääntyä pelaajia jonoksi asti.

16. Riippui paljolti opettajasta, jotkut antoivat enemmän, toiset eivät lainkaan. Käytössä oli muitakin kurinpitotoimia kuin jälki-istunto. Muistuu mieleeni, että eräs opettajani eväsi minulta pääsyn luokan kevätretkelle, koska olin, mielestäni perustellusta syystä, puheillani saattanut retkikohteeksi valitun paikan elintarviketurvallisuuden kyseenalaiseen valoon. Retkikohte harjoittaa vieläkin kahvila- ja ravintolatoimintaa enkä nykyään epäroikäydä siellä vaikkapa lounaalla.

17. Kyllä tunnen. Olemme yhteyksissä lähinnä sosiaalisen median kautta, satunnaisesti soitellaan tai tavataan. Yksi luokkatovereistani asuu perheineen Kaanaassa.

18. Koulun yhteydessä oli lasten ja miksei vanhempienkin lukuharrastusta tukeva pieni sivukirjasto. Kaupungin alijäämäinen talous huomioon ottaen siihen tuskin on enää paluuta, mutta lasten lukuharrastusta pitäisi pyrkiä edistämään ja mahdollistamaan jotenkin myös etäämpänä pääkirjastosta asuville lapsille. Kuten eräs kulttuurinen moniottelija on todennut, lukeminen kannattaa aina.

Kaanaanmaalta Kotikadulle



Kotikadun näyttelijäkaartia, Ville Keskilä kuvassa vasemmalla

Saimme haastattelun myös monelle Kotikatu –TV-sarjasta tutuksi tulleelta koulumme entiseltä oppilaalta Ville Keskilältä. Ville näytteli sarjassa Luotolan Teemua alusta alkaen eli vuodesta 1995 alkaen aina sarjan päättymiseen asti. Viimeinen jakso nähtiin viime vuoden joulukuussa, jolloin sarjan vihoviimeinen eli 588. jakso esitettiin. Kotikatua tehtiin siis kaiken kaikkiaan 17 ja puoli vuotta, ja se on kaikkien aikojen pisimpään jatkunut kotimainen draamasarja.

Kotikatu saavutti parhaimmillaan yli 1,1 miljoonan katsojaluvut. Ville näytteli huippusuosion perhedraaman keskeisiä hahmoja Teemua, Luotolan perheen vanhinta lasta. Teemu ehti kasvaa alle parikymppisestä nuorukaisesta nelissäkymmenissä olevaksi perheenisäksi.

Juuri 40-vuotta täyttänyt Ville Keskilä on syntynyt Raisiossa ja käynyt koulua Kaanassa. Hän aloitti näyttelemisen jo teini-ikäisenä Raision teatterissa. Ville

kävi Turussa Pernon lukion, joka oli aikoinaan ilmaisutaitopainotteinen lukio. Ville lähti opiskelemaan Tampereelle Näyttelijätyön laitokselle. Kolmantena opiskeluvuotena hän sai kutsun koeluukuun, jossa etsittiin näyttelijöitä suunnitteilla olleeseen Kotikatu-draamaan. Keskilä sai paikan sarjassa, jonka piti alun perin olla vain kolmevuotinen. ”Olin samana vuonna opiskelijana Tampereella, mutta myös näyttelijänä Kotikadussa sekä Turun kaupunginteatterissa Peter Panissa. Se vuosi meni ajaen edestakaisin kolmen kaupungin väliä”, Ville muistelee. Ville myöntää ehtineensä jossain vaiheessa jo vähän leipääntyä Kotikadun tekemiseen.

”Ehkä se johtui käsikirjoituksista. Tuli sellainen olo, että nyt nuo eivät keksi tälle hahmolle yhtään mitään tekemistä eli minulle kunnollista näyteltävää. Mietin, että mitä ihmettä minä täällä pyörin, mutta sitten siitä mentiin taas eteenpäin vuosi kerrallaan”, hän muistelee.

Päätös Kotikadun loppumisesta tehtiin lokakuussa 2011. ”Olihan se tavallaan vähän sokki. Sarjaa on kuitenkin tehty niin pitkään, ja olin tottunut siihen, että se oli sitä minun päivittäisduuniani ja pääasiallinen tulonlähteeni. Sarjan jat-

kostakin oli jo puhuttu ja suunnitelmia tehty”

Villen ei tarvitse todistella olevansa muutakin kuin Kotikadun Teemu. Hän on tehnyt sarjan ohessa teatterihommia ja elokuvarooleja. Michelle kelpaavat jatkossakin yhtä hyvin työt kameran edessä ja näyttämöllä.

Keskilä on asettunut perheineen pysyvästi pääkaupunkiseudulle, mutta käy yhä usein Turussa muun muassa tapaamassa äitiään. Työkeikatkin tällä seudulla kiinnostavat freelanceria. ”Joo, viihtyisin Turussa pitemmälläkin komennuksella”.

Ja Ville muisteli myös kouluvuosiensa Kaanaanmaalla ja vastasi kutosluokkalaisten tekemiin kysymyksiin:

1. Ville Keskilä
2. Näyttelijä
3. pääkaupunkiseudulla
4. En muista vuosilukuja.
5. Saara Hörkkö
6. En muista
7. Meillä oli tuolloin niin pienet määrät oppilaita että oli yhdistetyt 1-2 luokkaa ja 3-4 ja 5-6
8. Tykkäsin ainekirjoituksesta ja myös englannista ja liikunnasta!
9. Ruoka oli ihan OK! Tosin valitimme keittiöön maksalaaatikon rusinoista...
10. Välitunneilla kiipeilimme ja leikimme pihalla. Joskus myös tappelin parhaiden ystäväni kanssa.
11. Pelasimme paljon jalkapalloa ja talvella jääkiekkoa. Oli hienoa, että oli yhteinen liikunta tyttöjen kanssa!
12. Kävimme säännöllisesti uimassa Raision uimahallissa.
15. Ei ollut ATK jutuista mitään hajua silloin!

Terveisin Ville Keskilä ja Onnittelut 80-vuotiaalle Kaanaan koululle!

Lähde: TV-lehti, Turkulainen



Ville Keskilä

1. Tomi Keskilä (Villen veli, kuva alhaalla)
2. Kirvesmies
3. Yläne
4. 1984-1990
5. Tyyni Vanto, Raili Kotaviita ja Helena Lehtonen
6. Kaarina Puttonen ja Harri Mild
7. Oliskohan ollut parisenkymmentä ja kaksi luokkaa yhdistettynä.
8. Käsityö
9. Hyvää oli ja makkarakastike maistui.
10. Vaikka mitä, tähän ei uskalla kaikkea mainita.
11. Pelattiin erillaisia pelejä.
12. Kyllä käytiin Raision uimahallissa.
13. Kelloja, kynttilän jalkoja ym.
14. Kerhotoimintaa oli silloin nuokkarilla.
15. Eipä ollut ATK luokkaa, Vic 20 oli silloinen tietokone.
16. Kovin helposti ei jälki-istuntoon joutunut, asiat sovittiin puhumalla. Oisinkohan kerran saanut jälki-istuntoa, mutta en muista miksi.
17. Ollaan kyllä osan porukan kanssa tekemisissä, joko naamakkain, puhelimitse... ja tietty Facebookin kautta.
18. Erittäin mukava ja hyvähenkinen koulu. Silloin ei ainakaan puhuttu koulukiusaamisesta.



Tomi Keskilä

Suomisen veljekset Kaanaan koulussa



Olli Suominen

1. Olli Suominen
2. Urheilulaitoksen hoitaja
3. Naantali
4. 1968-1974
5. Tyyni Vanto/Eero Juottonen
6. Kaarina Puttonen
7. Luokalla muistaakseni n. 22 oppilasta ja luokkia oli ykkösestä kutoseen, yksi kaikkia.
8. Liikunta
9. Ruoka oli hyvää, siihen ei kiinnitetty silloin paljon huomiota, pääasia oli, että sai ruokaa koulussa.
10. Leikittiin, pelattiin ja kierrettiin koulua.
11. Sisäliikunnassa voimistelua ja eri pelejä, ulkona pesäpalloa, jalkapalloa ja jääkiekkoa. Ja joskus oli kävelylenkki tunnin aiheena.
12. Ei koulun kanssa käyty uimassa.
13. Perinteisiä patalappuja, voita ja pieniä puutöitä.
14. Ei ollut mitään kerhoja.
15. Ei ollut ATK-luokkaa, kaikilla ollut

edes televisiota kotona.

16. Ei saatu helposti jälki-istuntoa, itse olin kyllä jälki-istunnossa ja silloin sai vielä heittää luokasta uloskin, myös hiuksista repimällä. Ei ole jäänyt traumoja, hyvä oli kun kuria pidettiin.
17. Tunnen, en ole erityisesti yhteydessä, mutta aina välillä jossakin tapahtumissa tapaa heitä.
18. Jonkinlainen pienen kolun ja kylän yhteisöllisyys, kun kaikki tunsivat toisensa.

1. Jyrki Suominen
2. Kaukolämpömittariasentaja
3. Raisio
4. 1972-1978
5. Tyyni Vanto/Eero Juottonen/Atte Järvi
6. Kaarina Puttonen
7. Ehkä noin 20 oppilasta luokalla
8. Liikunta
9. Hyvää oli, pääasia että oli ruokaa!
10. Pelailtiin, laskettiin mäkeä
11. Pelattiin eri pelejä, voimisteltiin, ulkoiltiin
12. Joskus Raision uimahallissa
13. Puutöitä, patalappuja
14. Ei
15. Ei ollut tietokoneita eikä kännyköitä
16. Ei varmaan saanut helposti jälki-istuntoa, taisin olla jostain syystä...
17. Tunnen, silloin tällöin ollaan yhte-yksissä
18. Varmaan sopivan kokoinen koulu, jotta asiat pysyi hallinnassa, yhtenäinen luokka siirtymään yläkouluun.

Kaarina Puttosen muistikuvia



Kaarina Puttonen kertomassa koulun historiikka Kaanaan koulun 60-vuotisjuhlassa

Kaarina Puttonen toimi Kaanaan koulun pitkäaikaisena johtaja-opettajana 1960-luvun alkupuolelta 1980-luvun loppuun asti.

Kaarina muistaa Kaanaan paikkana, jossa oli kiva tehdä töitä. Parasta opettajuudessa oli se, että sai kokea oppilaiden ymmärtäneen opetettavan asian ja oppilaat osallistuivat opetukseen aktiivisesti. Kaarina uskoo, että hänet muistetaan ankarana opettajana. Hänelle tärkeintä oli aina se, että näki kaikkien

lasten oppivan opetettavat asiat.

Kaarinan opettajauran aikana kansanrunot olivat muotia. Niitä opeteltiin ja esitettiin aina tilaisuuden tullen. Eläkkeelle jäätyään Kaarina jatkoi runoharrastusta Raisionseudun lausujissa.

Haastattelijana Katri Mikkola

Perhe Lehtilä - Kaanaan koulua kolmessa polvessa



Helge Hilmer Valtonen

1. **Helge Hilmer Valtonen (Merja Lehtilän isä)**
2. Eläkeläinen
3. Raisio Kaanaanmaa
4. Vuonna 1927 1.lk Lahdenperän kamarissa. Lahdenperä oli silloinen maa-laistalo nykyisen Torppamaankadun ja Kaanaantien kulmauksessa. Vuonna 1928 2.lk vastavalmistuneessa Kaanaan koulussa.
5. Aino Nieminen-Kohmo yksinään opetti kahta luokkaa.
6. Aino Nieminen-Kohmo oli koulun ainoa opettaja.
7. 20 oppilasta koulussa.
8. Piirustus, lukeminen.
9. Siihen aikaan ei ruokatarjoilua ollut.
10. Nattuset ja piilokset olivat yleisiä. Välineitä peleihin ei ollut.
11. Joskus retkeiltiin lähiympäristössä koko luokan voimin.
12. Uimataito lapsilla oli siihen aikaan melko harvinaista, plutimassa käytiin joskus.
13. Poffeliliinaa yritettiin kuvioida punaisella langalla, vaihtelevalla menestyksellä.
14. Ei minkäänlaista.
15. Kyseinen kirjainyhdistelmä oli silloin täysin tuntematon.
16. Alaluokilla ei jälkiistuntoa harrastettu, nurkassa seisottiin häpeämässä.
17. Yksi asuu vielä paikkakunnalla, tapaan häntä silloin tällöin.
18. Opettajan kunnioitus ja totteleminen oli ehdotonta, sellaista toivoisin tänäänkin.

1. **Markku Lehtilä**
2. Koneistaja, eläkeläinen
3. Raisio Kaanaa Järviiniitty
4. 1958-1960, 1961-1963. Noina vuosina oli paljon oppilaita, koulut kävivät ahtaaksi. Kävin sekä Tahvion että Kaanaan koulua tilan mukaan.
5. Luokanopettajia olivat mm. Tyyni Vanto, Eero Juottonen, Pertti Vuorimaa
6. Johtajaopettaja oli Pertti Vuorimaa
7. 25-35 oppilasta oli luokalla
8. Puutyöt
9. Kouluruoka oli hyvää, jälkiruokia ei ollut. Hernekeitto oli lempiruokani
10. Välitunnilla pelattiin markkassii, (opettajilta salaa, oli kielletty peli) ja eri ulkopelejä.
11. Sään ja vuodenajan mukaan sisäliikuntaa, pesäpalloa, jääkiekkoa, yleisurheilua ym.
12. Koulun aikana käytiin muistaakseni kerran Raision lahdelta uimassa.
13. Mm. käsityölaatikko merimiesarkku ym.
14. Oli varmaan jotain, en muista tarkeimmin
15. ATK-luokkaa ei ollut silloin vielä keksittykään...
16. Helposti, kyllä joskus jouduin itsekin jälki-istuntoon. Ehkä tunnilla häiritsevästä puhumisesta.
17. Kyllä tunnen ja olen tavannut vuosien varrella.
18. Kouluretket, mentiin vesibussilla Raumalle. Puolukan poiminta koulun ruokalan tarpeisiin. Kaikki koulun oppilaat lähtivät opettajien kanssa puolukoita poimimaan.

1. **Merja Lehtilä**
2. Lähihoitaja
3. Raisio Kaanaa Järviiniitty
4. 1963-1965
5. Raija Kotaviita oli luokanopettajana
6. Johtajaopettaja oli muistaakseni Pertti Vuorimaa
7. Luokalla ehkä 25 oppilasta. Oppilai-

ta oli tuohon aikaan paljon, ja koulua joutui vaihtamaan. Kävin 1-5 luokat Tahviossa ja 6-7 luokat Kaanaassa. Jotkut joutuivat vaihtamaan kouluja useamminkin, jos toinen koulu oli liian täynnä ja toisessa tilaa.

8. Luonnontieto, piirustus
9. Ruoka oli hyvää, jälkiruokaa ei ollut, lempiruokaa oli maksakastike ja perunat, (perunat oli keitetty kuorineen ja itse joutui kuorimaan) aprikoosipuuro
10. Hypittiin narua, ruutua ja muita välituntileikkejä
11. Sään mukaan sisäliikuntaa, ulkona pesäpalloa, talvella hiihrettiin ja luiseltiin
12. Silloin ei käyty uimahalleissa koulutuntien aikana, vapaa-aikana käytiin Raision lahdelta uimassa.
13. mm.kudella lapaset, sukat, vauvan nuttu, ommeltiin pusero, tehtiin ristipistotöitä. Tytöt teki käsitöitä ja pojat puutöitä.
14. Oli jotain kerhotoimintaa, en muista minkälaista
15. Ei ollut ATK-luokkaa, ei ollut edes tietoa mitä oli ATK
16. Jälki-istuntuntoa sai jos käyttäytyi huonosti, tai häiritsi tunnilla. En muista joutuneeni kun ehkä kerran, syytä en muista.
17. Tunnen entisiä luokkatovereita ja ollaan edelleen yhteyksissä. Luokkakouksiakin on pidetty. Kaanaan kouluajoista on minun kohdallani kulunut 50 vuotta, ja on luokkakokous suunnitteilla vielä tänä syksynä.
18. Koulussa oli tiukka kuri, opettajia piti totella, tunneilla ei saanut puhua, kun silloin kun opettaja kysyi. Aina kun vastattiin opettajalle, piti nousta pulpetin viereen seisomaan. Opettajaa ei saanut sanoa opeksi, jos oli opettajalle asiaa, piti ensin viitata ja sitten sai puheenvuoron. Aina kun opettaja tuli luokkaan, noustiin seisomaan. Koulussa oli kuitenkin kivaa ja kavereita oli paljon.

1. **Sirke Lehtilä**
2. Nykyinen ammitti on laivakokki, tosin olen ollut töissä saareissa ja pienemmällä charter aluksilla. Nyt olen hoitovapaalla lasten kanssa kotona.
3. Asun nykyään Nousiaisissa.
4. Olen aloittanut Kaanaan ala-asteella vuonna 1980 ja käyny siellä koko ala-asteen.
5. Ensimmäisellä luokalla opettajana oli Tyyni Vanto, seuraavilla luokilla opettajina oli mm. Helena Lehtonen, Kaarina Puttonen ja Harri Mild. Kaikki opettajat olivat aina niitä kivoja opettajia.
6. Kaarina Puttonen oli rehtorina.
7. Luokat olivat aina yhdysluokkia, kaksi pienehköä luokkaa oli yhdessä. Tarkkaa määrää en muista, kun ei voi nyt luntata luokkakuvasta.
8. Lempiaine taisi olla kuvaamataito.
9. Kouluruoka maistui hyvälle tavalliselle kotiruualle ja se tehtiin silloin paikanpäällä. Toki kaikki ei aina olleet niitä lempiruokia.
10. Välitunnilla touhuttiin paljon kaikkea, leikittiin telineissä, kierrettiin koulua kävellen, tai oltiin "kymppissä". Hyppynarukin pyöri usein. Talvella oli pulkkamäki.
11. Ulkoliikunnassa luisteltiin ja hiihrettiin paljon, onneksi enemmän luiseltiin, hiihto ei ollut lempilaji. Sulaan aikaan pelattiin paljon pesäpalloa ja yleisurheiltiin, varsinkin pituushyppy on jäänyt mieleen, sekä kuulantöytä ja alakentällä sitten juostiin kilpaa.
12. Uimassa käytiin muistaakseni aika useinkin, Raision uimahallissa...silloin se ei ollut vielä hienosti Ulpukka.
13. Käsitöissä tehtiin ainakin neulottu kaulaliina, virkattiin, vohvelikankaaseen kirjottiin, poppanaa kudottiin ja ompelukoneellakin jotain tehtiin.
14. Kerhoista ei ole oikeen muistikuvaa oliko niitä ja millaisia, ehkä en



Sirke Lehtilä

osallistunut, niin ne eivät ole jääneet mieleen.

15. Tietokoneita ei tainnut olla koko koulussa siihen aikaan vielä missään käytössä.

16. En muista että jälki-istuntoja olisi juurikaan ollut.

17. Muutamia vanhoja luokkakavereita näkee sillointällöin, vaikei mitään tiivistä yhteyttä pidettäkään. Facebookissa näkee joidenkin kuulumisia.

18. Mieleen on jäänyt se, että usein tytöt ja pojat touhusivat yhdessä koulun jälkeenkin. Toki niiden kanssa oltiin enemmän tekemisissä, ketkä asuivat lähellä helpon matkan päässä. Silloin kepponen isommasta päästä oli piirtoheittimen heijastimen piilottaminen ja se oli tietysti tosi hauskaa, kun opettaja aikansa piti tuntia kalvolta ja mitään ei heijastunut oikeaan paikkaan :) Oltiin aika kilttejä. Pieniä lappusia läheteltiin toisillemme tunnilla ja nippailtiin kumminpaloja, siinä ne suurimmat synnit. Koulukyydit oli apostolin kyyti, pyörä, potkukelkka tai Jäksen perheen lada, johon mahtui käsittämätön määrä kyytiläisiä. Aina päästiin turvallisesti perille vaikka tunnelma oli melko tiivistä ja oltiin kiitollisia, että talvipakkasessa matka taittui autolla. Tänäpäivänä seläiset kyyditykset ei taitaisi tulla kuuloonkaan :)

1. **Janne Lehtilä**
2. Työnjohtaja / CNC-koneistaja
3. Masku
4. Aloitin ekaluokan Kaanaassa -87.
5. Luokanvalvojani taisi olla Harri Mild
6. Rehtorina taisi olla Kaarina Puttonen (Myöhemmin Harri Mild)



Janne Lehtilä

7. Ei tarkkaa muistikuvaa montako oppilasta luokalla/koulussa oli.
8. Lempiainetta ei varsinaisesti ollut, mutta vähiten vastenmielistä oli tekni-
nen käsityö.
9. Kouluruoka oli ihan hyvää, koska tuolloin ruoka taisi tulla vielä omasta keittiöstä.
- Jälkiruokasta ei ole mitään muistikuvia, mutta lempiruoka taisi olla perunamuusi ja lihapullat.
10. Välitunneilla kierreltiin koulua ympäri tai roikuttiin telineissä.
11. Liikuntatunneilla pelattiin pesäpalloa, jalkapalloa, suunnistettiin, pelattiin lipunryöstöä lähimetsässä, jonka tilalla on nykyään iso kasa omakotitaloja.
12. Kävimme silloin tällöin uimassa Raision uimahallissa (pieni halli ennen Ulpukkaa)
13. Ei tarkkaa muistikuvaa, mitä puutöitä teimme, mutta viimeisinä vuosina saimme tehdä mm. elektroniikkatöitä, josta pidin kovasti.
14. Jotain kokkikerhoa ym. pientä toimintaa taisi olla.
15. ATK-luokkaa ei ollut. Koulun paras ja ainoa tietokone taisi olla Rehtorin kansliassa, jossa silloin tällöin saimme käydä vähän pelailemassa.
16. Varmasti olen joskus jälki-istunnossa ollut, mutta en pysty muistamaan mistä syystä.
17. Tunnen ja olen enemmän tai vähemmän yhteydessä ehkä noin puoleen luokkatovereistani.
18. Koulussa oli tylsää, mutta tuli se melko kunnialla läpi kahlattua :)



Kansakoulun 7. lk 1965. Opettaja raija Kotaviita. Merja Lehtilä viides tyttö oikealta. (M.L. arkisto)



2. lk 1959. Markku Lehtilä otsattukainen poika opettaja Tyyni Vanton edessä. (M.L. arkisto)

Kaanaan koulun kerhoissa aika kuluu mukavasti!



Nykyisin käydään bändikerhossa

Kaanaan koulussa toimii kaksi bändikerhoa, jotka ovat suunnattuja kuudesluokkalaisille. Poikien bändikerhoa ohjaa **Lauri Rahkamaa** ja tyttöjen **Outi Alander**. Kun aloittaa bändikerhon ei tarvitse osata vielä soittaa. Bändikerhossa on hauskaa ja hyvä yhteishenki. Pojat soittavat kerhossa The Ramonesin Blitzkrieg Bopin ja tytöt soittavat One Directionin C'mon C'mon. Soitamme esimerkiksi kitaraa,

bassoa, pianoa, syntikkaa ja rumpuja. Yhden kappaleen tekemisessä kestää noin kaksi kuukautta ja kun kappale on valmis, se voidaan esittää Kaanaan koulun tapahtumissa.

Kirjoittajat: Samu, Nea, Petrus ja Inka 6A

Kaanaassa kerhotoimintaa jo 1950 –luvulla



”Uusi kansakoulu saatiin Kaanaaseen ’Kreivin aikaan’. Monet koulupiirin alueella olevat sivistysharrastukset olivat odottaneet koulun valmistumista kuin ’kuuta nousevaa’, saadakseen toimintapaikan harrastustensa vaalimiseen.

Johtajaopettaja **Pertti Vuorimaalta** kysyttiin mitä eri toimitam mahdollisuuksia kansakoululaisilla on ja mitä hänen johtamansa nuorisokerhon ohjelmassa on kevätkaudella 1958...

Kansakoululaiset olivat talkootöinä rakentaneet koulun pihalle itselleen luisteluradan, johon on järjestetty myös valaistuslaitteet, niin että iltaisinkin on radan käyttäminen mahdollista. Koulun nuorisokerho on harrastanut ohjelma-

toimintaa, askartelua, pelejä jne. Onpa kerho toimeenpannut ohjelmallisen illanvietonkin hyvällä yleisömenestyksellä.

Kaanaan koulussa tapahtuvan kerhotoiminnan lisäksi, jota toimintaa koulun suojissa on viikon jokaisena arki-iltana, on uusi koulu lukuisten koko kuntaa koskevien tapausten ’forumina’. Nuorisotyö- ja raittiuslautakunnat toimeenpanivat kunnan henkisen kilpailujen loppukilpailut ja kunnan eri koulujen väliset hiihtomestaruuskilpailut koulun lähimaastossa.

Raision seurakunnan Kaanaanmaan tyttökerhossa nuorimmat ovat 3-4 vuotiaita Pikku-vuokkoja ja yli kymmenen vuotiaat Helmiä. Tyttökerhossa puuhaillaan, leikitään, askarrellaan ja lauletaan. Joka kerralla pidämme myös lyhyen alku- ja loppuhartauden, kertoi ohjaaja neiti **Lea Grönroos**.

Paljon on kulunut aikaa noista kerhovuosista, mutta kerhotoiminta on vilkasta tänäkin päivänä Kaanaan koululla...

Lähde: KKA



Kuva Kaanaan koululla järjestetystä tyttökokouksesta (Kuva: Eeva Erkkilän arkisto)



Karoliina taiteilee sisustuskoria



Lida ja Lidan nukke

Kässäkerhossa on kivaa!

Kaanaan koulun vanhempainyhdistys KANAVA kustantaa koululla tiistaisin järjestettävän käsityökerhon, joka on tarkoitettu koulun oppilaille ja nyt myös heidän vanhemmilleen.

Kerhoon mahtui 10 innokasta ja kun innokkaita oppilaita riitti yli kymmenen, lisättiin yksi kerhokerta lisää ja tähän saivat osallistua myös oppilaiden vanhemmat. Vanhempi-Lapsi Käsityökerhoa käydään siis tiistaisin klo 17:00-18:30 Kaanaan kylätalolla.

Kerhon vetäjänä toimii **Helena Saalop**, jolla koulutuksena tekstiilialan artesaani, hän on myös modisti ja askartelunohjaaja.

Lasten kässäkerhossa on tänä syksynä valmistettu erilaisia nukkeja, leivottu taikataikinaa ja koristeltu niistä mitä hienoimpia, melkeinpä suussa sulavia leivoksia. Parhailaan ommellaan kankaasta sisustuskoria ja loppukaudesta olisi tarkoitus vielä tehdä Halloween-askartelujuttuja, joulukortteja sekä ko-

keilla tildausta ja sokerimassasta muovailua. ”Oppilaat ovat kovasti pitäneet kaikista askarteluista ja tämä on ollut mukavaa puuhaa myös itselle”, kertoo Helena.

Vanhempien kanssa olemme virkanneet matonkuteista koreja ja pikku mattoja ja nyt aloitamme virkkaamaan isoäidin neliöitä villalangasta.

Kässäkerhossa ovat viihtyneet siis sekä lapset että aikuiset, ”mukavaa terapeutista tekemistä ja ihanaa saada aikaan jotain omilla käsillään”, kommentoi yksi äideistä tiistain ompeluseurasta. Oppilailta tiedusteltiin myös mikä on ollut hauskinta kerhossa?

”Kun leivottiin taikataikinaa” vastasivat kuin yhdestä suusta: **Linnea** 10v., **Aada** 7v. **Suvi** 9v., **Tea** 9v., **Sira** 8v. ja **Stella** 9v.

”Oman nukan tekeminen” tykkäävät **Karoliina** 10v. ja **Maija** 8v.



Vanhempi-lapsi kässäkerhon taidonnäytteitä matonkuteista



Maija ja Maijan nukke

Kaanaan koululle menestystä Raision yleisurheilukilpailuissa

Raisiossa järjestettiin 3. – 6. luokkien yleisurheilukilpailut 19.9.2013. Mukana oli 48 joukkuetta, yhteensä 576 oppilasta. Kaanaan koulu oli myös edustettuna yleisurheilukisoissa.

Kaanaan kannustuskylttejä tehtiin jo hyvissä ajoin ja starttasimme kisoihin aamulla klo 8.30 bussilla. Tunnelma oli jännittävä jo bussissa. Neljäsluokkalaiset saapuivat kisapaikalle klo 9.00 ja ensimmäisenä lajina oli pituushyppy. Seuraavana pallonheitto ja lopuksi sukulaviesti. Opettajamme kävi välillä katsomassa tuloksiamme ja hymyili merkitsevästi. Sukkulajuoksussa oli kaksi erää. Kaanaan 4.B luokka oli toisessa erässä.

Kaikki lajit sujuivat hyvin. Kaikki kisaajat tekivät parhaansa. Kun viesti oli päättymässä, kaikki tiesivät, että olimme voittamassa. Otimme pienen tauon ja tulokset julkistettiin pian. Kun tulokset julkistettiin, kiljuimme niin lujaa, että puista irtosi lehdet.

Olimme pituushypyssä ENSIMMÄISIÄ, pallonheitossa ENSIMMÄISIÄ ja sukulaviestissä ENSIMMÄISIÄ. Eli voitimme koko neljäsluokkalaisten ki-

san. Halasimme toisiamme ja olimme kuin hulluja! Kisoissa oli hyvä tunnelma. Kaikki kannustivat toisiaan. Meillä oli hyvät kannustusjoukot.

Voittopokaalin saa jokainen oppilas vuorollaan kotiin. Myöhemmin pidimme koulussa kultajuhlan, johon kaikki saivat tuoda herkkuja.

LOPPUSIJOTUKSIA:

Kaanaa 3A. . . . 7. sija
Kaanaa 4A. . . . 4. sija
Kaanaa 4B. . . . 1. sija
Kaanaa 5A. . . . 2. sija
Kaanaa 6A. . . . 5. sija

Hyvää menestystä tuli siis koko Kaanaan koululle!

Kirjoittanut:

Kaanaan koulun 4.B luokan tytöt

Alakoulujen jalkapalloturnaus Kerttulassa



Osa Kaanaan koulun voitokkaasta jalkapallojoukkueesta Olivia Suvanto, Emma Seppinen, Johanna Kylmänen ja Urho Rytä

Lähdimme turnaukseen klo 9.05 pyöriällä. Matka meni hyvin, eikä vettä satanut. Ensimmäinen poikien peli oli Tahviota vastaan klo 10.01. Peli päättyi lukemiin 6-0 ja voittaja oli Kaanaa. Toinen alkusarjan peli oli heti ensimmäisen pelin jälkeen. Vastassa oli Friisilän koulu. Peli oli tasainen ja tiukka. Maalivahti **Samu** pelasti monta pahaa paikkaa. Peli päättyi 1-1, joka merkitsi sitä, että maalieron turvin pääsimme finaaliin. Tunnelma oli iloinen ja huikea! Finaalipeli alkoi tosi hyvin. Vastassa oli Kuloinen. Pelin alkuun saimme nopeasti kaksi maalia. Maalintekijät olivat **Severi** ja **Topias**. Kolmannen maalin viimeisteli **Aake** vetämällä ”ylänummoon”. Johdimme peliä aina toisen erän loppuun, kunnes Kuloinen iski. Kuloinen teki nopeasti kaksi maalia, joista toinen tuli viime hetkellä, kun vastustajan paras pelaaja veti komean vaparin oikeaan ylänurkkaan. Peli päättyi 3-2 ja voitimme Raision alakoulujen mestaruuden. Huusimme, kiljuimme ja riemuksimme! Lopuksi kaulaamme pujotettiin kultaiset medalit.

Tyttöjen turnauksen ensimmäinen ottelu oli Friisilää vastaan. Se päättyi

voittoomme 2-1. Onneksi pallo lipsahti vain kerran Kaanaan maaliin. Pelin jälkeen oli tauko, jolloin verryttelimme ja söimme pienen välipalan. Verryttelytuokion jälkeen vastassa oli Tahvio. Pelimme päättyi 4-0 voittoomme. **Johanna** ja **Petra** olivat kovia maalitikkkejä. **Emma** sen sijaan piti Kaanaan maalin tyhjänä. Kun saimme tiedon, että pääsemme finaaliin, alkoi hirmuinen ilo. Finaalipeli alkoi loistavasti. Vastustajana oli Ihala. Ensimmäinen maali tuli alkuminuuteilla. Maalin tekijäksi paljastui Johanna. Vastustajat iskivät kuitenkin nopeasti takaisin. Ja verkko heilui Kaanaan päässä. Tämä peli päättyi 1-1 tasapeliin. Oli rangaistuspotkukilpailun aika. Petra veti ensimmäisenä, mutta valitettavasti ohi. Petra siirtyi maaliin, kun Ihalan ensimmäinen vetäjä laukoi maalin. Voitimme lopulta niukasti 2-1 rangaistuspotkukilpailun jälkeen kultaa. Siitä vasta ilo alkoi.

Kirjoittajat: Elias Lähdetniemi, Ano Turtiainen, Emma Seppinen, Johanna Kylmänen ja Olivia Suvanto 4B

Mukana Tartu Mikkiin –ohjelmassa

Muutaman kerran Kaanaan koulun oppilailla on ollut mahdollisuus osallistua Tartu Mikkiin –ohjelman nauhoituksiin. Tänä syksynä koulun 5A oli mukana seuraamassa ohjelman tekoa 5.9.2013. Tässä oppilaiden ”raporttia” retkestä: Heti koulun alettua kuulumme, että tällainen Tartu Mikkiin -retki olisi mahdollista järjestää. Koko meidän luokka odotti innolla reissua.

Kun retkipäivä tuli vastaan, niin lähdimme Citybussilla klo 12:00 kohti Tampereen Tohloppia, jossa ohjelma kuvattiin. Ajanvietteenä bussissa oli hauskoja lastenelokuvia. Matka taittui mukavasti kaverin kanssa jutellessa ja maisemia katsellessa.

Joidenkin oppilaiden vanhempiakin oli mukana. Poimimme myös matkan varrelta opettajammekin vanhemmat mukaan. Kahden tunnin ajomatkan jälkeen saavuimme Tohloppiin. Päästyämme sisälle meidät ohjattiin odotushuoneeseen, jossa oli kahvia, mehua ja keksiä. Odotushuoneesta näki vähän Pikku Kakkosen lavasteita. Vihdoin pääsimme Tartu Mikkiin -ohjelman kuvauspaikalle ja siellä meitä odottivat uudet hienot lavasteet.

Ohjelmassa olivat kilpailijoina entinen tangokuningatar **Johanna Pakonen**,

Unelmävävyjen **Tuomas Myllylä** ja nykyiset tangokuninkaalliset **Heidi Pakarinen** ja **Kyösti Mäkimattila**. Nauhoituksen jälkeen tehtiin ennakkomainos tulevasta ohjelmasta. Ohjelman jälkeen oli hienoa, että tangokuninkaallisilla oli aikaa jäädä studioyleisön kanssa juttelemaan ja heiltä sai yhteiskuvan sekä nimmarit. Harmi, että **Sami Hintsasella** ei ollut aikaa jäädä antamaan nimmareita. Kun lähdimme studiosta, menimme patonkiryhmiin: broileripatonkiryhmä, kinkkujuustopatonkiryhmä, mozzarellapatonkiryhmä ja tonnikalapatonkiryhmä. Kaikki nimittäin olivat saaneet etukäteen valita itselleen mieluisan patongin matkaevääksi. Kun kaikki olivat siistissä jonossa, lähdimme kävelemään kohti bussia. Paluumatkan aikana söimme patonkeja ja katsoimme taas lastenelokuvia. Kun saavuimme noin klo 20.00 koululle, kaikki lähtivät iloisina kotiin. Reissu oli kaikkien mielestä erityisen mukava.

Kirjoittaneet: Susanna Korte, Susanne Virtanen, Nelli Lagerström, Wilma Mäkinen ja Ella Korvenpää



Kaanaan 5A luokan oppilaita Tartu Mikkiin- ohjelman lavasteissa. Kuvassa myös Kyösti Mäkimattila ja Heidi Pakarinen.

Haastattelimme koulun 80-vuotisjuhlan kunniaksi koulun tulevia koululaisia ja kysyimme heiltä mm. millainen koulu on ollut heidän mielestään 80 vuotta sitten.

1. Nimi:
2. Ikä:
3. Eskariryhmäsi nimi:
4. Opettajasi:
5. Miltä tuntuu olla eskarilainen?
6. Mikä on kivointa eskarissa?
7. Mitä olet oppinut eskarissa?
8. Miltä tuntuu olla jo ”koulussa”?
9. Mitä mieltä olet koululaisista?
10. Koulu viettää tänä vuonna 80-vuotis juhla, mitä luulet mil-laista koulunkäynti oli tuolloin 80 vuotta sitten?

1. Eero
2. 6v.
3. Sudenkorennot
4. Minna ja Katja
5. kivalta kun kohta pääsee kouluun
6. leikkiminen, välillä vasaroidaan nautoja
7. ulos pitää laittaa lämpimät vaatteet. Päivämäärä on aika helppo
8. se on ihan kivaa
9. ne välillä huutaa, kaikki menee jonossa
10. ei ollut eskaria, oli vaan koulu

1. Minea
2. 6v.
3. Sisiliskot
4. Pirjo ja Raija
5. puolikivaa
6. leikkiä pihalla
7. kuuntelemaan sääntöjä
8. tuntuu isommalta
9. osa on mun kavereita
10. ollut ainakin erilaista

1. Jonne
2. 6v.
3. Sudenkorennot
4. Minna ja Katja
5. kivalta
6. leikkiminen, pelata
7. niin paljon asioita, etten voi kertoa kaikkea
8. helppoa
9. kaksi on jopa mun naapureita, aika kivoja
10. ainakin erilainen kun tämä. Ja mun äiti on kans ollu tääl koulus.



Sisiliskoja ja Sudenkorentoja, eli tulevia koululaisia

1. Verner
2. 6v.
3. Sisiliskot
4. Pirjo ja Raija
5. hyvältä
6. leikkiä ja tehdä tehtäviä
7. ettei saa lyödä ja ei saa riidellä leluista
8. ihan hyvältä
9. ne on ihan hyvii kavereita
10. koulu on ollut vähän niinkuin mökki, sellainen räsä.



Eskariryhmä lähdössä uimaan

1. Emilia
2. 6v.
3. Sudenkorennot
4. Minna ja Katja
5. Kivaa ja jännää
6. askarrella, pelata, jumpata
7. piirtämään, matematiikkaa
8. kivaa, koska tunnen jo tosi monta kaveria koulusta
9. ne on kivoja
10. ei varmaan ollut paljon leluja

1. Johanna
2. 5v.
3. Sudenkorennot
4. Minna, Katja
5. Kivalta
6. askarrella, kirja tehtävät
7. kirjaimia, tekemään päivämäärän
8. se on kivaa
9. ne on kivoja, koulussa on kavereita
10. en tiedä

Viikinkiretkelle

Omakotiyhdistyksen kesäretki 17.8.2013

Suunnitteluosuus

Kaanaan omakotiyhdistyksellä on ollut tapana järjestää päiväretki tyypinen kesäretki vuosittain johonkin lähialueen kohteeseen. Lumikinokset peittivät vielä Kaanaan omakotitalojen pihat, kun aloitimme kesäretken 2013 suunnittelutyön. Erilaisia vaihtoehtoja pohdittiin saariston rengastiestä eri makkasareiden retkiin. Hallitus antoi tehtäväksi allekirjoittaneelle retken suunnittelun ja retken ajankohta elokuun puolivälissä laitettiin kalentereihin. Monen google -haun ja selvittelyn jälkeen löytyi Saari Tours:lta sopivan näköinen pakettimatka, jossa päästäisiin tutustumaan Saaristomeren luontokeskus Sinisimpukkaan Kasnäsissä ja viikinkikylään Rosalassa. Saari Toursin räätälöimässä paketissa näytti olevan kaikki sopivan päiväretken ainekset valmiina ja hintakin oli kohtuuden rajoissa. Hintaan sisältyi sopivasti opastuksen lisäksi ruokailut, kahvit ja kaikki sisäänpääsymaksut. Tämä näytti sopivalta yhdistyksen hallitukselle ja retki varattiin ajatuksella, että bussilastillinen saadaan porukkaa mukaan.

Kuten nykyään monessa vapaa-ajan toiminnassa, on kustannusten seuranta ja budjetti tärkeässä roolissa. Tiukan tarjouskierroksen jälkeen kuljetuskin

järjestyi mukavasti hyvien suhteiden avulla.

Retkeä markkinoitiin yhdistyksen jakamalla tiedotteella ja yhdistyksen facebook -sivulla. Ilmoittautumisia alkoi kertyä mukavasti, niin sähköpostin kuin puhelimen kautta ja retki näytti herättäneen kiinnostusta alueen asukkaissa.

Matkaan lähdettiin pilvisenä lauantaiaamuna hiukan ennen kahdeksaa ja bussi täyttyi aika pian puheensorinasta. Matkan suunnittelija tosin oli ilmoittanut jääneensä jumiin jonnekin Venäjän merelle, joten hänen harmituksensa määrää pystyimme vain arvailemaan. Matkalla joimme kahvit ja söimme makoisaa aamupalaa. Perillä olimme aikataulun mukaisesti ja aloitimme tutustumisen luontokeskus Sinisimpukkaan, jonka auditoriossa katsoimme videoesityksen. Esityksen jälkeen opas kierrätti meidät luontokeskuksessa, jossa tutustuimme mm. lintuluotoon, jossa oli esillä saariston tyypillisiä lintulajeja. Opimme myös, että suurin osa Saaristomeren kansallispuiston alueista sijaitsee veden pinnan alapuolella. Näyttelyissä saimme tutustua myös pohjan asukkaisiin ja kasvistoon eri syvyyksissä. Kävimme myös luontokeskuksen alueella olevalla luontopolulla, tosin vain lyhyehkön matkan, kun tuos-

sa vaiheessa ripotteli vähän vettä.

Tutustumisen jälkeen siirryimme takaisin bussiin ja lähdimme odottelemaan m/s Auran lähtöä historialliselle Hiittisten saarelle. Odotuksen aikana osa kävi tutustumassa Kasnäsin kaupan tarjontaan. Rosalan limppu oli kyllä päässyt loppumaan, mutta jäätelöä ym. oli kyllä tarjolla.

Noin puolen tunnin merimatkan jälkeen olimme perillä saarella ja ajoimme Rosalan Viikinkikeskukseen, jossa katsoimme ensin videoesityksen saariston viikinkiaikaisesta taustasta sekä pohjoismaisesta mytologiasta. Opimme mm. että maailman alussa syntyivät tulen sulattaman jään kostuttamasta savesta Ymir-jättiläinen ja valtava lehmä Auðhumla eli alkulehmä ja että Auðhumlan nuolaisusta syntyi Búri, Odinin isoisä. Videoesityksen jälkeen tutustuimme viikinkikylään, joka toimii siis elävänä museona ja havainnollistaa millaista elämä oli 1000 vuotta sitten.

Bengtskärin kalakeitto ja Rosalan limppu tarjoiltiin hienossa päällikön hallissa Rodeborgissa. Päällikön halli toimi viikinkiaikana paitsi päällikön asuintalona ja edustustilana myös uskonnollisten menojen ja juhlien keskuksena. Hallissa olisi ollut myös mahdollisuus yöpyä, vuoteita oli yhteensä 35 kol-

messa erillisessä huoneessa ja seinän viertä kulkevista alkoveissa. Päätimme kuitenkin jatkaa matkaa alkuperäisen suunnitelman mukaan Hiittisten kirkokselle, jossa tutustuimme mm. Hiittisten vanhaan kirkkoon.

Vuorossa oli paluumatka mantereelle Kasnäsiin ja joimme iltapäiväkahvit Saaristokylpylä Kasnäsissä, jonka jälkeen alkoi kotimatka Kaanaaseen. Paluumatkalla meitä viihdytti MM-kisojen keihäsfinaalin radioselostus ja välillä kuuluikin huokauksia suomalaisten onnistuttua / epäonnistuttua. Tietovisakin järjestettiin ja aiheena oli viikinkiaika, kuinkas muuten. Joidenkin kysymysten kohdalla tuli pientä keskustelua vastausten oikeellisuudesta, mutta voittaja saatiin selvitettyä ja myös palkittua tuotepalkinnolla. Helppolla ei voitto tullut, voittaakseen piti tietää oikeat vastaukset lähes kaikkiin kysymyksiin.

Matka päättyi lähtöpisteeseen eli Kaanaantielle ja pystyimme toteamaan, että reissu oli onnistunut. Kiitokset kaikille mukana olleille!

Merja Hoppari ja Timo Aaltonen



Yhteiskuva



Sisäkuva kirkosta

Pyykit puhtaaksi omassa pesulassa



Yrittäjä Niina Virtala oik sekä työntekijät Tarja Nurmi vas. ja Ta thi tuyet Nhung kesk työn touhussa

Astun sisään Kaanaantien varrella olevaan pieneen pesulaan, kyltissä lukee sinisellä Clean pesulapalvelut. Paikka on tuttu, koska pesen pukuni täällä. Mainos oven ulkopuolella on sen verran huomaamaton, että paikka vanhan Naantalintien vierellä on kerran löydettävä. Yrittäjä **Niina Virtala** on asiakastiskillä vastaamassa asiakkaan

pesukysymykseen. Olemme sopineet ajan pienen haastatteluun, joten tiski jää muiden hoitoon. Tilasta näyttäytyy ensisilmäyksellä tekemisen meininkiä, rivissä olevia pestyjä vaatteita ripustettuina ja toiset odottamassa koneeseen laittoa. Tässä tilassa ei voi eksyä, kun kaikki tarpeellinen on lähellä.

Niina Virtalasta huokuu nuoren yrittä-

jän usko tulevaisuuteen. Hän osti alalla olleen pesulan tilat ja laitteet vuonna 2007. Valmistuttuaan Raision kaupapöydästä kaksoistutkinnon kautta merkonomiksi ja ylioppilaaksi sekä oltuaan palkkatyössä jonkun aikaa, hän kiinnostui todenteolla yrittäjyydestä. Pesula-ala oli tuttua perheen kautta, kun vanhemmilla on Mynämäellä samaa toimintaa ja työtä on harjoitettu siellä eri töissä. Niina arvostaa yrittäjänä olemisen vapaudesta, vaikka työ vie paljon aikaa, eikä työaikoja voi laskea. Rohkeutta tältä naiselta ei todellakaan puutu.

Clean pesulapalvelut toimii Turun seudulla, pääpesulan ollessa täällä meillä Kaanaantiellä. Turussa Mikaelin kirkon kupeessa on pieni pesupiste, sekä palvelupisteitä Raision Tasalan K-marketissa sekä Ruskolla ja Naantalissa. Palvelupisteeseen asiakas voi jättää pyykit vaikka ruokaostosten yhteydessä kassalle ja hakea ne samasta paikasta viikon päästä. Kilpailu pesula-alalla on kovaa, isojen valtakunnallisten yritysten lomiin jää kuitenkin hyvin tilaa tällaiselle pienemmälle paikalliselle yritykselle. Palvelun laatu ja joustavuus ovat aivan eri luokkaa kuin isommilla toimijoilla. Niina sanoo, että asiakkaista välitetään oikeasti, ”jos pesun jälkeen jää vielä jokin tahr, yritämme uudestaan tahrasta riippuen

vaihtoehtoisella tahranpoistolla”. Niinan pesulassa asiakkaina on laidasta laitaan kotitalouksia ja pieniä ja keskisuuria yrityksiä. Clean pesulapalveluilla on kolme päivää viikossa myös hakupalvelua, joten myös kuljetukset hoituvat jos näin sovitaan.

Pesualan kehitystä ohjaa pitkälti kuluttajien tottumukset – materiaalit ja tekstiilit muuttuvat suuntaan, missä niitä ei voi enää itse pestä kotona, lisäksi ihmisten arki on kiireisempää. Jokaiselle yritykselle on tärkeää seurata alan kehitystä. Niina Virtala toimii aktiivisesti Raision Yrittäjien yhdistyksessä, mikä antaa toiminnalle laajempaa näkemystä, ja tarvittaessa myös konkreettisempaa tukea ja apua.

Kaanaa alueena on tullut Niinalle tuksi asiakkaiden kautta. Niina haluaa muistuttaa meille kaanaalaisille kuinka tärkeää on huomata, että läheltäkin saa hyvää palvelua. Käydään tutustumassa Clean pesulapalveluihin ja positiiviseen nuoreen yrittäjään Niina Virtalaan nyt joulusiivouksen aikaessa. Ja matkotkin tulevat pestyiksi...

Kimmo Nurmi

Järviniityn alueen asuttajat



Hannanpäivän viettoa

Kaanaan alueelle syntyi vuokraviljelmia eli torppia 1800-luvun mittaan parisenkymmentä, sen jälkeen kun entinen Lietsalan niittyalue metsineen ja mäkiineen oli Isojaossa 1700-luvun lopulla jaettu eri kylille ja kantatiloille nimettyihin palstoihin. Järvenojan laakson pohjoispuolella olevien kallioisten metsäalueiden hepeille perustettiin 1800-luvun loppuun mennessä neljä torppaa. Ensimmäisille entisten torppien maista eroteuille palstoille ilmestyneet rakennukset olivat enimmäkseen pieniä turkulaisten kesämökkejä, joissa harrastetulla puutarhaviljelyllä oli huomattava merkitys perheiden ruokatalouteen. Monet asukkaista olivat rautatieläisiä. Noin kilometrin kävelymatka 1923 rakennetulle Naantalin radan Paikkarin pysäkillle mahdollisti perheenpään työssäkäynnin Turussa ja muun perheen ainakin kesäaikaisen asumisen mökeissä. Muutamia 1940 – 1950 -luvun mökeistä on pihojen perällä vielä jäljellä vielä lähes alkuperäisessä asussaan. Elinkeino toiminnan monipuolistuessa myös muuta asutusta alkoi alueelle ilmestyä. 1940-luvulla Raisioon rakennettiin Vehnä Oy:n mylly ja 1950-luvulla Viherjäistenniemelle Neste Oy:n jalostamo. Työpaikkoja syntyi ja asuntoja tarvittiin. Näin syntyi nykyisen Paikkarin asutus radan eteläpuolelle samaan aikaan, kun Tikanmaa syntyi radan pohjoispuolelle.

Järviniitty

Läheisestä Ristimäenjärvestä nimensä saaneeseen, Ihalan Konsan talolle kuuluvaan Järviniityn torppaan muutti vuonna 1893 ruskolaissyntyinen torppari **Juho Antinpoika** perheineen. Juho kuoli jo 30 luvun alkupuolella ja naimattomana äitinsä kanssa kotiin asumaan jäänyt tytär **Vilhelmiina Johanna, Hannaksi** kutsuttu, osti 12,5 hehtaarin suuruisen, Järviniityksi nimetyn tilan 1938 Raision kunnalta, jolle Ihalan Konsan talo oli lahjoitettu jo edellisen vuosisadan puolella.

Näihin aikoihin Hannan apuna tilan töissä jonkinlaisena isäntärenkinä tai miesystävänä oli piikkiöläislähtöinen **Oskari Virta**. Talvisodan jälkeisenä keväänä taloon muutti renniksi Oskari Virran **Kaarlo** poika. Jatkosodan jälkeen Kaarlo Virta osti tilan irtaimistoiheen silloin jo 65-vuotiaalta Hannalta. Hannalle rakennettiin vanhan torpan pohjoispuolelle pieni ”mummonmökki”, jossa hän asui kuolemaansa, vuoteen 1956 asti. Virta myi tilan edelleen jo v. 1949 Vatselan Vähäntalon isännälle **Kaarlo Halmeelle**. Kiikkalaissyntyinen Halme vaikutti useita vuosikymmeniä Raision kunnallispolitiikassa ja toimi muun muassa asianajajana ja kaupanvahvistajana.

Järviniityn peltoala oli seitsemän hehtaaria, mutta pellot olivat pieniä rikkonaisia läimäreitä kallioisten mäkien välissä, eivätkä ne oikein soveltuneet voimakasvuisen viljelyyn. Hanna Järviniitty oli omistusaikanaan myynyt jo neljä, runsaan 2000 m2:n huvilatonttia aivan torpanrakennusten tuntumasta: **Artturi Tuomiselle** Juuritie 5:ssä sijaitsevan palstan, **Toivo Randille** Juuritie 1:ssä, **Arvid Virtalalle** palstan Järviniityntie 19:ssä sekä pienen huvilatontin **Eero Savoselle** nykyisessä Kantotie 2:ssa. Kaarlo Virta myi omistusaikanaan, 1940-luvun loppupuolella, edelleen viisi noin 2500 neliömetrin kokoista mökkipalstaa, jotka sijoittuivat nykyisen Kantotien varteen.

Varsinaisen taajaman sai aikaan Halme, kun hän teetti omaan lukuunsa Järviniityn tilan keskeiset osat kattavan asemakaavan, jolle hän sai hyväksymisen 1952. Kaavoitetulle alueelle sijoittui yli 40 omakotitonttia, pinta-alaltaan 1500 - 2000 m2. Näiden lohkomisen jälkeen v. 1956 kantatilan koko oli supistunut 1,32 hehtaariin. Halme myi tonttejaan vähin erin aina 1970-luvulle asti. 1/10 osaan pienentynyt Järviniityn tila siirtyi 40 vuoden yksityisomistuksen jälkeen takaisin kunnan haltuun. Järviniityn rakennukset sijaitsivat Juuritien ja Järviniityntien välisellä kumpareella, asuinrakennus paikalla, johon **Paavo ja Aune Tähkäpää** myöhemmin rakensivat Juuritie 6:ssa sijaitsevan talonsa.

Vedenvuotama

Pahaniemen Ylistalolle kuulunut torppa sijaitsi nykyisen Vuotamantien alkupäässä. Aikaisemmin torpan nimi esiintyi muodossa Verenvuotama. Tilan 11 hehtaarin maat käsittivät Vuotamanmäen metsäisen ja kallioisen itärinteeseen sekä peltoalueen Sommaron länsipuoliseen ojaan ja Tuorlan taloon asti. Torppaa asui vuosisadan alussa Raisiossa 1884 syntyneen **Kalle Rantal**an perhe. Kalle osti tilan itsenäiseksi vuonna 1927. Kallen kuoltua



Salli ja Niilo Eloranta

1942 tila siirtyi **Uuno**-pojan omistukseen, joka kuitenkin muutti Lietoon ja myi tilan jo v. 1948 Tuorlan **Elorannoille**. Rantalat myivät 1947 kaksi ensimmäistä mökkipalstaa talon koillispuolelta läheltä rautatietä. Seuraavat tontit myytiin edellisten vierestä parin vuoden sisällä ja vielä yksi samalta suunnalta Raision Rakennus ja Puutyöliikkeelle. Ostettuaan 9,4 hehtaarin kokoiseksi pienentyneen tilan Elorannat jatkoivat tonttien myyntiä ensin Vuotamanmäen metsäalueelta ja sitten Järviniityntien alkupään pellonreunasta yhteensä parikymmentä palstaa. Rantaloiden 1920-luvun lopulla rakentama Vuotaman asuinrakennus pihapiireineen myytiin myös edelleen ja viimeiset vuosikymmenet se on laajennettuna ollut **Aimo Varjos**en kotina. Kun Elorannat erottivat kantatilasta 1961 kaupan tontin Kaanaan tien varrelta, oli Vedenvuotaman tilaan jäänyt enää 2,5 hehtaaria peltoa, joka on edelleen pääasiassa viljelyskäytössä. Elorannat rakensivat kauppatontille liikeraennuksen, jonka yläkerassa he asuivat ja **Salli Eloranta** hoiti kauppaa usean vuoden ajan jätettyään Tuorlan hoidon nuoremmille. Talo on sittemmin palvellut mm. seurakunnan kerhotilana ja nyt yksityisasuntona.

Haikari

Haikareen niitty tunnettiin osana Järvenojan laaksoa jo keskiajalla. Torpan rakennukset sijaitsivat mäenrinteessä nykyisen Rosmalantien oikealla puolella. 1900-luvun alussa alussa Haikarin torpparina oli Maskussa 1828 syntynyt leskimies **Esajas Mondolin**. Torppa siirtyi sitten hänen tyttärensä **Amandan** ja hänen raisiolaisyntyisen miehensä **Juho Hiedanpään** nimiin. Haikarin 9,5 hehtaarin tila lohkoktiin 1940 Raision kunnan omistamasta Mahittulan Ali-Räijälästä Hiedanpäille, mutta jo samana vuonna se myytiin huutokaupalla edelleen ja ostajana oli Salli Eloranta. Salli Eloranta myi ensimmäiset palstat yhdeksän hehtaarin Haikarista 1945 mäen länsipäästä, nykyisin leikkikentälle johtavan tien varresta **Ensio Aaltoselle, Olavi Heikolalle** ja **Vihtori Saarelle**, Haikarin pihapiirin rakennuksineen **Alli Palmulle** ja palstan mäen itänurkasta **Toivo** ja **Aili Andelminille**. Elorannat myivät kallioiselta Haikarinmäeltä viitisentoista palstaa eli käytännössä koko metsäalueen seuraavan vuosikymmenen aikana. Tonttien koot olivat 3000 neliön kummankin puolen. Myöhemmin joitakin niistä on lohkoktu edelleen. Kun maanviljelyskäyttöön soveltumaton mäkimaal oli myyty, kantatilan pinta-ala oli kutistunut puoleen alkuperäisestä.

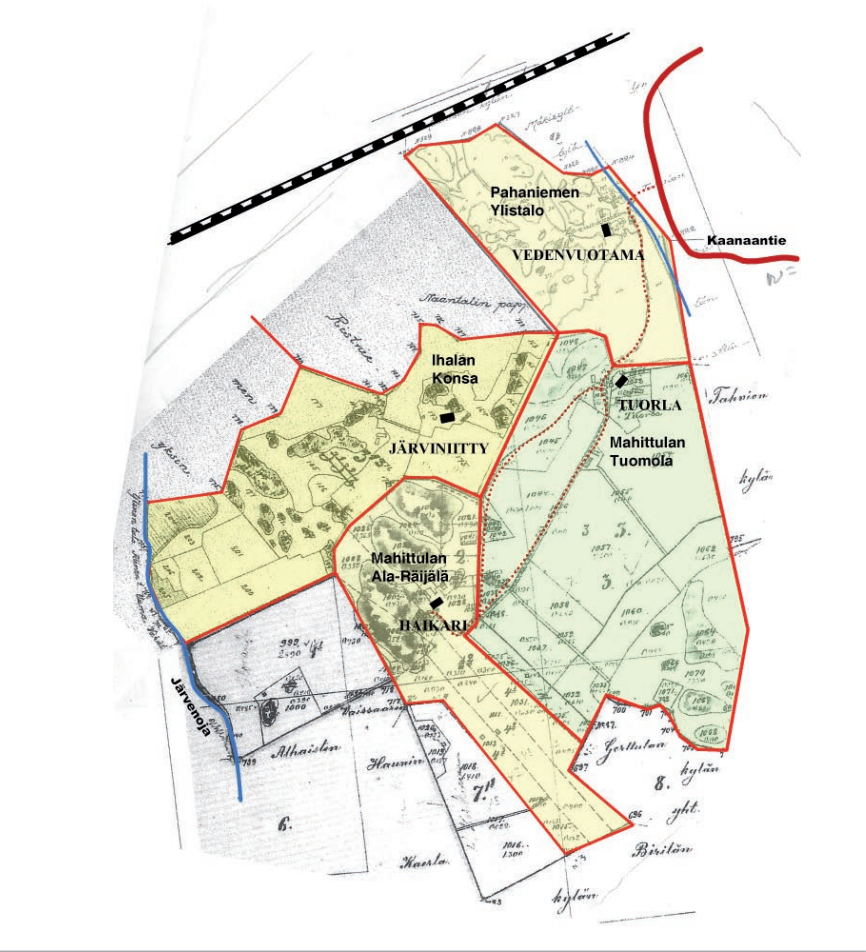
Haikarin lounaispuolella peltojen keskellä olevalle metsäsaarekkeelle muodostui myös pieni erillinen yhteisö, kun ensin Orkolan torpan poika **Karl Koskinen** rakensi talonsa 1927 Haunisten Metsolasta erotetulle Koskenojan tilalle. Sitten naapurista sai asuinpaikan sodan jaloista Impilahdelta lähtemään joutunut **Viherkallion** perhe. Perheen **Leo**-poika rakensi vielä oman talonsa kotitilansa maille 1950-luvun lopulla. Omistajat ovat jo näissä kaikissa taloissa vaihtuneet.

Tuorla

Mahittulan Tuomolan talon torppa on nykyinen Eloranta Haikarintien varrella. Tuorlassa asui viime vuosisadan alussa torppari **Juho Taavetinpoika**, s. 1839 Raisiossa. Hänen **Olga**-tyttärensä toi 1897 torppaan vävyksi 1873 Lemussa syntyneen **August Nikulinin**. Nikuliinien 1907 syntynyt **Salli** -tytär puolestaan toi 1929 vävyksi Paimiossa 1897 syntyneen **Niilo Elorannan**. Niilon jälkeen isäntänä jatkoi hänen poikansa **Rauno**. Tuorla on ollut Elorannan suvun asumana jo 1850 luvulta lähtien, vuodesta 1928 itsenäisenä. Tuorlan pääasiassa peltomaista muodostunut tila on säilynyt näihin päiviin asti lähes kokonaan viljelyskäytössä. Järviniityn alue asutettiin aikoinaan niittyjen ja peltojen antamien elinmahdollisuuksien houkuttelemina. Asumukset, riidet ja karjasuojat rakennettiin hyödyttömille mäkimailla. Pellot ja niityt toivat asukkaille leivän. Nyt peltojakin ollaan asuttamassa ja elanto haetaan muualta.

Juttu on tiivistelmä Rahaisesta Raisiosta lehdessä 2013 julkaistusta artikkelista. Arkistolähteiden lisäksi tietoja ovat antaneet mm. Helge Valtonen ja Liisa Blomqvist.

Esko Lehtinen



Turun Osuuskauppa Kaanaanmaan myymälä. Kuva on vuodelta 1960. (Heikki Piirron kokoelma)

Kaanaan Osuuskauppa – koko kylän keskus ja kauppias Heikki Piirto

Kaanaanmaassa lähes kaikki toiminta keskittyi aikoinaan Kaanaan tien varrelle. Koulun jälkeen mutkassa tulee Turun Osuuskauppa myymälä. Se toimii vuodesta 1941 aina 1970-luvun lopulle. Kauppa oli koko kylän keskus, vaikka pieni kauppa olikin. Se oli tapaamispaikka, jossa kylän miehet istuskelivat pitkiä aikoja ja jonne tultiin oikein ajan kanssa.

Heikki Piirto tuli myymälänhoitajaksi Osuuskauppaan vuonna 1955. Nesteentien ja jalostamon tulo merkitsivät ennen niin eristyksissä olleelle Kaanaanmaalle valtavaa muutosta. Toiset sanovat, että Nesteentie on pelastus peräkaanaanmaalaisille, sillä Neste he-

rätti koko kylän eloon.

Heikki Piirtoa voidaan liioittelematta pitää Loimun iki-ikonina, sillä hän on seuran perustajajäsen. Loimun perustavassa kokouksessa 14.9.1958 Kaanaan koululla hän toimi sihteerinä.

Heikki toimi vuoteen 1970 saakka Turun Osuuskauppa Kaanaanmaan myymälän myymälänhoitajana ja sieltä käsin hän hoiti vuosikaudet Loimun asioita.

Lähde: Sukkuu niinko Kaanaa keskenään -draamateksti Nina Petander ja Altti Koivisto



Nesteentien rakennusta (Raision kaupungin kirjaston kokoelma)

Raision Loimun juuret Kaanaanmaalla

Nesteen öljynjalostamon ja sinne Raisionlahden poikki johtavan tien rakentaminen 1950-luvun lopulla merkitsivät valtavaa muutosta siihen saakka eristyksissä olleelle Kaanaanmaalle. Alueen hiljainen elämänmeno vilkastui monin tavoin vuonna 1957 toimintansa aloittaneen Neste Oy:n luomien uusien työpaikkojen myötä.

Loimu perustettiin alun alkaen Kaanaan kyläseuraksi

Urheiluinnostuskin alkoi saada jalansijaa entistä enemmän. Nykyään yhtenä maamme maineikkaimpana lentopalloseuran tunnettu Raision Loimu perustettiin Kaanaan koululla 14.9.1958. Perustavaan kokoukseen oli kerääntynyt 82 henkeä. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin teknikko **Väinö Kettunen** ja sihteeriksi myymälänhoitaja **Heikki Piirto**. Seuran nimestä ei tehty vielä tässä kokouksessa päätöstä, vaan katsottiin parhaaksi julistaa nimikilpailu. Lokakuun alussa pidetyssä seuraavassa kokouksessa päätettiin seuran nimestä. Eniten ääniä nimiehdotuksista sai Raision Loimu. Seuran nimi tuli Nesteen öljynjalostamon krakkaustornin ”ikuisesta liekistä”. Nimen voi nähdä myös symbolisoivan palavaa urheiluinnostusta, mikä on vaikuttanut kyläseuran perustamiseen. Loimu-nimen ehdottajat **Antti Suominen** ja **Mikko Nousiainen** palkittiin kahvipaketeilla.

Seuran värit syntyivät puolestaan jalkapallo- ja talvipalloilujaoston kokouksessa, jossa **Raimo Lindqvist** heitti Nortti-askin pöytään sanoen: ”Tuossa on pojat seuralle hyvät värit!” Vuosikokous teki lopullisen päätöksen, jonka mukaan oranssi ja musta tulivat Loimun väreiksi ja ovat yhä edelleen. Värit tulivat luonnollisesti myös seuran ensimmäiseen verryttelypukuun. Asusta tuli niin suosittu, että sitä kutsuttiin puoliksi piruillen ”Kaanaan kansallispuvuksi”.

Loimu oli alkuaan yleisseura

Loimun toiminnan alkuvuosina yleisurheilu ja hiihto olivat seuran päälajeja.

Muita seuran ohjelmaan kuuluneita lajeja olivat jalkapallo, jääkiekko, pesäpallo ja lentopallo. Koulun ympäristö oli urheilun keskipiste Heikki Piirron hoitaman Turun Osuuskaupan Kaanaan myymälän lisäksi, missä pidettiin palaverit. Toimintaa oli tuki muuallakin, sillä esimerkiksi seuran lentopalloilijat pelasivat sarjaotteluja Tahvion koululla.

Toiminta kävi liian laajaksi

Aikaa myöten seuran toiminta kävi liian laajaksi pienen kyläseuran voimavaroille. Vuodesta 1967 tuli vedenjakaja Loimun historiassa, kun seura päätti tammikuun vuosikokouksessaan luopua yleisurheilusta ja hiihdosta. Saman vuoden lopulla perustettiin Raision Palloseura, jolloin Loimu saattoi luopua jalkapallosta ja jääkiekosta uuden erikoisseuran hyväksi. Pesäpallo hiipui niin ikään pois seuran toiminnasta, ja Loimu alkoi keskittyä lentopalloon. Syksyllä 1967 Loimu sai käyttöönsä vasta valmistuneen Vaisaaren koulun liikuntasalin. Toki harjoituksia pidettiin edelleen myös Tahvion koululla. Loimun lentopallosta alkoi tulla määrätietoisempaa. Ilman tätä kauskantoista päätöstä ryhtyä erikoisseuraksi Loimu olisi ehkä vieläkin valtakunnallisesti tuntematon pikkuseura.

Altti Koivisto



Loimun yleisurheilijoita vuonna 1959 (Raision Loimun arkisto)



Loimun maakuntasarjassa pelannut lentopallojoukkue kaudella 1965-66 (Raision Loimun arkisto)



Loimun nuoria jääkiekkoilijoita vuonna 1966 (Raision Loimun arkisto)

Tupavuoren öljyvarastosta Naantalin jalostamoksi



Naantalin merikylpylät Tupavuoren kainalossa oli suosittu kesäinen virkistyspaikka.

Ensimmäinen suunnitelma suomalaisesta öljynjalostamosta esitettiin jo vuonna 1937, jotta tuonnin rinnalle saataisiin vaihtoehto maan öljymavaraisuuden parantamiseksi. Aika vain ei tuolloin ollut kypsä laajemmalle keskustelulle.

Toisen maailmansodan aikana tankkereiden pääsy Suomen satamiin oli epävarmaa. Suomen hallitus päätti kesällä 1944 perustaa Naantaliin keskitetyn öljyvaraston. Keskusvaraston louhintatyöt Tupavuorella meren rannalla edistyivät monenlaisten huhujen saattelemana. Milloin sitä pidettiin saksalaisten sukkellusvenetukikohtana, milloin taas valvontakomissio kävi tarkastamassa työmaata. Alue oli monille tuttu Naantalin merikylpylän rannalta, joten louhintatyöt suosittu uimarannan kupeessa herättivät ymmärrettävästi paikallisen

väen kiinnostuksen. Marraskuun alussa 1946 valmistuivat Tupavuoreen louhitut Keskusvaraston kaksi 4000 kuutiometrin säiliötä, jotka vuokrattiin Trustivapaa Bensiinille ja Suomen Petroolille. Ensimmäinen öljylaiva saapui Naantalin syväsatamaan joulukuussa 1946 tuoden Amerikasta bensiiniä ja petroolia.

Öljytuotteiden keskusvarastoa hoitamaan perustettiin 1948 uusi valtion ja Oy Alkoholiliike Ab:n omistama yhtiö, Neste Oy. Vuonna 1954 Suomen hallitus hyväksyi Neste Oy:n suunnitelman öljynjalostamon rakentamisesta Naantaliin. Rakennustyöt aloitettiin vuonna 1955 ja leutojen talvien ansiosta työt etenivät hyvin. Naantalin jalostamon tuotanto alkoi loppukesällä 1957.

Jalostamon juhlalliseen käynnistystilaisuuteen oli kutsuttu arvovaltaisia vieraita sekä lehdistöä. Kun laitoksen isännöitsijä painoi raakaöljyn syöttöpumpun käynnistysnappia, pumppu ei inahnutkaan. Vieraskunnan ihme-

tellessä tilannetta juoksi sähkömestari muuntamorakennukseen laittamaan sulaketta paikoilleen, ja toisella painaluksella saatiin Suomen ensimmäinen öljynjalostamo käyntiin. Jalostamon käynnistysvaihe on pitkä ja kommellukset eivät jääneet tähän. Kerran kävi niin, että kun veti valvomon vessan narusta, tuli pönttöön bensiiniä. Siitä opittiin, että pelkkä venttiili ei aina riitä, vaan putkeen tarvitaan vielä umpinainen sokealaippa. Alkukäynnistä selvitettiin hyvin, otettiin oppia ja jo muutamassa kuukaudessa jalostamo tuotanto saavutti sille määritellyn nimelliskapasiteetin.

Suotta ei Naantalin jalostamoa ole sanottu maailman kauneimmaksi öljynjalostamoksi. Näkymät Tupavuoren huipulta yli jalostamon ja aina Airistolle asti ovat kuin suomalaisesta kansallisgalleriasta. Jotkut ulkomaalaiset vieraat ovatkin kysyneet, että luonnonpuistoonko te olette jalostamon rakentaneet. Jalostamon pitkäaikainen toimitusjohtaja **Uolevi Raade** piti 1950-luvulta aina vuoteen

1979 asti tiukalla isännän otteella huolta siitä, että myös jalostamon alueella asiat olivat tiptop. Hän kävi usein iltakierroksilla alueella ja havaitsi heti, jos imuri ei ollut siivouskomerossa taikka edustustilojen hiekkakäytävien ”laineita” ei oltu haravoitu huolella. Raade määräsi myös istuttamaan lehmusrivistöt jalostamoalueen ympärille meren rantaan. Lehmukset ovat edelleenkin muistona alkua ajoista. Ne sopivat hyvin myös nykyajan Naantalin jalostamon symboliksi sen matkalla kohti biojalostamoa.

Hanna-Maija Stolt
Naantalin jalostamon paikallisviestintä

Lähteet:
Vennonen, Pekka (2007): Naantali - Armonlaaksoista öljykaupungiksi,
Saastamoinen, Jukka (2007): Brezhnevin katoksessa ja muita juttuja Nesteestä



Raisiolahden lintutorni

Raisionlahti – lintujen ja lintuharrastajien keidas

Raisionlahti on vesilintujen, kahlaajien, ruovikkolintujen ja lintuharrastajien suosima alue. Lahden merkitys linnuille näkyy etenkin muuttoaikoina, jolloin lahdella voi levätä sadoittain vesilintuja. Raisionlahden pohjukan vesialue ja tärkeimmät ruovikko- ja rantaniittykohteet onkin suojeltu osana lintuvesien suojeluohjelmaa. Jo ennen lintuvesien suojeluohjelmaa osa lahdesta oli rauhoitettu luonnonsuojelun nojalla.

Tien rakentaminen lahden poikki tuomitsi aikoinaan lahden pohjukan mataloitumaan ja samalla ruovikoitumaan, sillä ojia myöten lahteen tuleva kiintoaines ei pääse huuhtoutumaan kauemmas. Isossa osassa pohjukkaa vesi on alle metrin syvistä. Matalan veden aikaan pohjoisesta tulevan Piuhanojan eteen nousee liejuinen riutta. Tällainen riutta houkuttaa kahlaajia ja lokkeja laskeutumaan.

Ruovikko on tärkeä ruovikkolinnuille, mutta vähentää lahden houkuttelevuutta kahlaajille ja arimmille vesilinnuille. Näille linnuille esteetön näkyvyys on tärkeä turvallisuustekijä. Pesimäaikaan jopa yksittäiset puut voivat estää pesimisen, sillä puut toimivat varisten tähytyspaikkoina. Kahlaaja ei halua pesiä paikassa, jossa varikset kyttävät sen munia ja poikasia. Ruovikon suojissa kulkevat myös supikoirat, laidoilla ketut. Näiden petojen takia moni pesintä tuhoutuu.

Lahden rantojen laidunnus ja ruovikon niittäminen ovat lisänneet ja monipuolistaneet lahden linnustoa viime vuosina. Etenkin lintutornin lähellä lepäilee nykyisin enemmän lintuja kuin ennen. Laitumet ovat vahvistaneet myös rannan läheisyydessä pesivien keltavästäräkkien ja niittykirvisten kantoja. Lintutornilta avautuva esteetön näkyvyys rantaan on lisännyt myös tornin suosiota harrastajien parissa.

Lintutornissa kaukoputkiensa kanssa seisovilta harrastajilta voi kysellä linnuista. Kaikkeen ei löydy vastausta, mutta monen oudon linnun arvoitus ratkeaa kysymällä.

Lintumaaailma muuttuu jatkuvasti ja tämä muutos näkyy Raisionlahdella. Perättäiset lämpimät talvet lisäsivät ruovikoissa pesivien viiksitimalien määriä Suomessa ja lajista tuli lahdelle vakituinen pesimälaji. Kaksi perättäistä ankaraa talvea romahduttivat kuitenkin kannan ja lintu hävisi lahdelta. Valkoposkikihanhien runsastuminen on myös näkyvää, enimmillään lahdella on lepäillyt jopa yli tuhat hanhea. Viimeaikaisiin muutoksiin kuuluu vähälukuisten harmaasorsan runsastuminen. Syksyllä 2013 lahdella on lepäillyt päivittäin kymmeniä harmaasorsia muiden sorsien seassa.

Raisionlahdella näkyy vuosittain myös harvinaisuuksia. Ne ovat kuitenkin lyhytaikaisia vieraita lahdella. Joskus harvinaisuus on jäänyt viikoiksi lahdelle, esimerkkinä pussitiainen. Pussitiaiskoiraat ovat rakentaneet kahtena kesänä rannalle pesänsä, ohuesta koivun oksasta roikkuvan makkaramaisen pussin. Harvinaisuuksien on kuitenkin vaikea löytää paria ja aikansa kutsuään-tä piiskutettuaan koiras luovuttaa.

Raisionlahden lintujen konsertti kuuluu riemukkaimmillaan loppukeväällä, jolloin satakielet, kerttuset ja sirkkalinnut jatkavat päivälintujen laulukuoroa yöhön. Syksymmällä piilottelevien lintujen yksinkertaiset kutsuäänät ovat paljon vaikeammin tunnistettavissa. Syksyksi moni lintu vaihtaa myös vaatimattomamman suojapuvun. Lintujen opettelu kannattaakin aloittaa loppupalvesta, jolloin lajeja on vähän ja ne ovat helpommin tunnistettavissa.

Kai Norrdahl

Linturetkellä Raisionlahdella

Syksyinen aamu aukeaa sumuisena ja hyytävän kylmänä, kun tallustelemme pitkospuita pitkin kohti lintutornia. Mukana retkellä ovat **Aino Korpelainen, Pinja** ja **Pilvi Österman**. Eväsreput ja kiikarit on mukana ja iloinen pulpatus kuuluu parkkipaikalta lintutornille saakka. Tornilla jo odottaa **Timo Nurmi**. Timo on harrastanut lintuja jo yli 60 vuoden ajan, oli lupautunut meille oppaaksi.

Alussa näyttää siltä, että ainoa lintu, jonka näemme on räyhäinen varis joka sinnikaästi raakkuu lintornin viereisessä puussa. Mutta kuulemme kyllä valkoposkikihanhien ja lukuisien muiden lintujen äänet joista hiljaisimmatkin Timo tunnistaa helposti.

Sumun keskeltä ilmestyy eksynyt hanhiparvi, kaartaa ympäri ja taas katoaa sumuun. Kaukana lammikolla harmaahaikara seisoo kuin patsas paikoillaan. Odotamme sankan sumun hälvenevän, jotta näkyvyys lahdelle paranisi.

Yhtäkkiä pensaikkoon livahtaa lintu, jota Timokaan ei ehtinyt heti tunnistaa.

Pienen pillillä houkuttelun jälkeen utelias lintu tulee näkyville: hernekerttuhan se siellä lymyää.

Eväät alkavat poltella kassissa ja lasten mielenkiinto uhkaa loppua. Lintotornin korkean laidan yli, sumun keskellä ei ole paljoa nähtävää. Lapset katoavatkin kallioille eväitä napostelemaan. Linturetki muuttuu sujuvasti luontoretkeksi, kun maasta löytyy eläinten jälkiä ja pensaista hämähäkkien taideteoksia, joita Pinja valokuvaa innokkaasti.

Näimme ja kuulimme kuitenkin monia lintulajeja: harmaahaikara, hernekerttu, kanadanhanhia, valkoposkikihanhia, harakka, varis, töyhtöhyyppiä ja västäräkki. Pensaikosta huuteli myös tylli, niittykirvinen ja punakylkirastas.

Pitkospuita pitkin poistuessaa on rauhaista ja seesteinen olo. Ei ollenkaan hassumpi aloitus viikonlopulle.

Mervi Österman



Reippaat linturetkiläiset Aino Korpelainen ja Pilvi Österman



Timo Nurmi

Timalipolku kutsuu

Hämyinen lokakuun aamu. Unen läpi kuulen räystäällä juoksevan oravan rapinan. Valkoposkikihanhien kaakatus loittonee lahden suuntaan. Aamupäivällä pitäisi lähteä Keravalle anopin syntymäpäiville. Siksi lenkille on lähdeittävä nyt. Mittarissa plus viisi. Muun perheen vielä nukkuessa vedän illalla esiin ottamani juoksuasun ylle ja tos-sut jalkaan.

Timalipolku on ollut osa sunnuntain aamulenkkejäni jo liki parikymmentä vuotta. Sinnepä nytkin. Polun varrelta on muistojen laariin kertynyt monenmoisia sattumuksia. Hölkötellen aamukankein koivin alas Pilkipojanpolkua Uikkupolulle. Lahden takaa nouseva aurinko työntää säteitään lahden yllä lepäävän usvan läpi. Yöllisen sateen kastelema puut pudottavat lehtiään. Sivutaan tyhjä lammaslaitumet. Ylitän vikkelausti autotiet päästäkseni Hahdenniemeen. Jokunen vene lillii vielä rasvatyynessä vedessä. Uimarannan kohdalla on ensimmäinen Timalipolulle johdettava viitta. Kapea polku kiertää oikealla olevan mäntyä kasvavan kallion. Juoksuaskelet tulee sovitaa polun poikki kulkevien puunjuurten väliin. Toukuu-kuussa polunvarren valtakasvina kukki kiurunkannus. Ensi keväänä ne taas nousevat neulasmaton alta. Matonpesupaikan jälkeen Timalipolku vasta kunnolla alkaa. Lammasaitan jyhkeimmät hirret saatiin tässä vuosituhannen alun talvimyrskyssä kaatu-neista petäjistä. Niiden jättämiin aukkoihin ovat lehtipuut jo levittäneen lehvästönsä. Oivallisia laulupuita mustapääkertuille ja kultarinnalle. Polku johtaa hiekkaiselle kumpareelle. Keväällä edessä nousevan rin-teen värittävät sinivuokkojen monet mättäät. Nyt rinne on varisseiden lehtien keltaisen ja oranssin lukuisten eri sävyjen kirjoma. Rivitaloryhmän kohdalla polku kääntyy vasemmalle komeaan männikköön ja johtaa Nesteen venekerholle. Ennen venerantaa olevan aukion perältä polku jatkaa rantaa myötäillen. Polun pohja on juoksijan jalalle miellyttävä. Puna-ailakin aniliinipunainen kukka yllättää polun mutkassa samassa paikassa, jossa muutama vuosi sitten kuvasin syyskuun lopussa kukkivia valkovuokkoja. Vanhan hiekanottopaikan kohdalla ranta on muuttunut tuomia ja vaahteroita kasva-vaksi lehdoksi. Tätä hetkeä olen odottanut.

Liikenteen äänet ovat jääneet pois. Ete- nen hiljaa juosten oksiston alla kulkevaa polkua varoen rikkomasta jännittävää tunnelmaa. Syysaamun kosteus tiivistyy pisaroiksi, jotka räpsähtelevät alas vaahte-roiden harventuneille lehdille. Tiaiparvi äänтелеe oksistossa. Punarinta tiksauttaa pyrähtäessään polulta punalehtiseen paat-samaan. Lähellä rääkäisee närhi. Tunnelma on aivan kuin Keski-Euroopan lehdöissä. Vanhan tennishallin kohdalla rantalehdon valtapuiksi vaihtuvat komeat tervalepät. Vihervarpusparvi häärii latvustossa. Hal-lilta Kukonpääntielle asti polku on entistä Nesteen pururataa. Vielä jokunen vuosi sitten tässä pidettiin talvella kunnossa latua, jolla kolme poikaanikin oppivat hiihtämään. Keskikesällä tällä polun pätkällä rehottavat nokkoset ja vademapuskat. Pariin otteeseen olemme raivanneetkin viikatteen ja vesuri- en kanssa polun kulkukelpoiseksi.

Timalipolku tulee hiekkatielle, mikä johtaa Kukonpäähän. Entisen kesäsiirtolan tontilla kasvaa nyt viidakkomainen aarnimetsä. Sen läpi johtaa pieni polku kallioille, joilta avautuu hieno merinäkyvä Kukkarokiven suuntaan. Kukonpään edustalla on tänäkin syksynä nähty harmaahylje. En tällä lenkillä jouda Kukonpäähän ja jatkan Timalipolkua Kukonpääntietä Viheriäisiä kohti. Ylitän Poppelikujan ja ihailen valtavaa tammea, jonka katveessa on pikkulintujen ruokin-tapaikka. Hiiripöllö kyttäsi viime talvena kujan varrella pylväinä seisovien poppe- lien latvoissa ruokintapaikalta saalista. Hölkötän omenatarhan laitaa Viheriäisiin johtavalle tielle. Kimmoisan juoksu- alustan jälkeen asfaltti tuntuu kovalta. Hyppäänkin hetkeksi tien varrella kulkevalle hiekkapoh- jaiselle polulle. Kesällä tässä viihtyvät kyyt, mutta nyt niitä ei tarvitse varoa. Timalipol- ku on kuljettu ja jolkotus jatkuu Viheriäis- ten kerrostalojen ohi Kaanaan suuntaan. Olo on mainio, kevyt, juoksu rullaa ja mieli on rauhallinen. Kohtaan Naantal- in pikatien melun, mutta se ei riko mainiota polulta jälleen kerran saatua tunnetilaa, jonka aion hakea sieltä vielä monta kertaa.

Sakari Alaranta



Lintutorni sijaitsee Raisionlahden rannassa pienellä metsäsaarekkeella. Kuvassa Pinja, Pilvi ja Aino.

Pihakirppistelyä Kaanaan raitilla



Kirsi-Marja Mäki piti terrassikahvilaa pihallaan

Kierrellessäni Vanhan Rauman pihakirppiksiä pitsiviikolla kesällä 2012, tuli mieleeni ajatus: voisiko vastaavanlaisen pihakirppispäivän järjestää Kaanaassa? Mikä olisi sen helpompaa kuin pystyttää kirppis omalle pihalle ja itselle tarpeettomaksi käynyt tavara löytäisi toivottavasti uuden omistajan. Jos innokkaita löytyisi useita, saataisiin tapahtumasta tarpeeksi iso ja ehkäpä ihmisiä liikkeelle. Ehdotin pihakirppispäivää Kaanaan omakotiyhdistyksen puheenjohtaja **Kimmo Nurmelle**. Yhdistyksen hallitus innostui ideasta ja tapahtumaa päätettiin kokeilla.

Alueen asukkaille tehdyn ensimmäisen kyselyn jälkeen mukaan oli ilmoittautunut n. 30 taloutta ja pihakirppispäivä päätettiin järjestää sunnuntaina 19. toukokuuta 2013. Lopulta mukana kirppispäivässä oli yli 40 kaanaalaista taloutta. Idean saama positiivinen ja innostunut vastaanotto sekä ilmoittautuneiden suuri määrä ylitti odotukseni. Pihakirppispäivää mainostettiin Rannikkoseudussa, omakotiyhdistyksen netti- ja facebook-sivuilla sekä kauppojen yms. ilmoitustauluilla. Jännitettäväksi jäi, suosiiko sää pihakirppispäivänä?

Lämmin, aurinkoinen sää varmasti vaikutti siihen, että ihmisiä oli hyvin liikkeellä. Kirppiksiä oli mukavasti ympäri Kaanaata, joillakin kaduilla useita vierekkäin ja muualla taas yksittäisiä myyjiä siellä täällä. Tienpenkoilla olleet kirppiskyltit johdattelivat pihoille. Myynnissä oli mm. lastenvaatteita- ja tarvikkeita, astioita, sisustustavaroita,

huonekaluja, kirjoja, käsitöitä ja polkupyöriä. Hyväntuulisia ihmisiä kierteli kirppiksiä ja kauppaakin tuli jonkin verran tehtyä. Pihakirppispäivänä oli ”lupa” käydä katsomassa naapureiden pihoja ja samalla tulla tutuiksi lähellä asuvien ihmisten kanssa. Ihmisiä Kaanaaseen tuli kauempaakin, mm. Naantalista, Liedosta, Turusta ja Vahdolta. Omakotiyhdistyksellä oli infopiste vanhan nuorisotalon pihalla Kaanaantien varrella, josta sai noutaa kirppiskortteja. Siellä oli myös tarjolla makkaraa ja mehua. Nuorisotalon pihalla oli myös yhteismyyntipiste, jossa oli muutama kirppismyyjä myymässä tavaroitaan.

Pihakirppispäivän jälkeen lähetin palautekyselyn osallistuneille. Päivästä saatu palaute oli enimmäkseen positiivista ja tällaista tapahtumaa on toivottu järjestettävän uudelleen. Seuraavaksi kerraksi toivottiin vielä lisää mainostamista, jotta ihmisiä saataisiin enemmän liikkeelle. Alueen laajuus aiheuttaa haasteita ja onkin pohdittava, pitäisikö yhteismyyntipisteitä olla useampia? Kuitenkaan alkuperäisestä pihakirppisideasta ei haluta luopua, vaan kirppiksiä voi jatkossakin pitää omalla pihalla. Kehittämisideoita ja -ehdotuksia sekä ajatuksia pihakirppiksen suhteen voi lähettää omakotiyhdistyksen sähköpostiin (kaanaanomakotiyhdistys@gmail.com).

Ensi keväänä pihakirppistellään taas!

Laura Ruohola



Kaanaanrannan kauppapäivä

Kaanaan kioskin yrittäjä **Kari Hanka** ideoi Kaanaalle oman kauppapäivä -tapahtuman, kaikille avoimen myynti- ja yhdessäolotapahtuman Katteluksen kupeessa olevan Grillikioski Hyvä Hetken pihamaalle. Elokuksena sunnuntaina 11.8.2013 kioskin pihalle pystyttelevät innokkaat kirppismyyjät jo ennen kello yhdeksää, kuka pöytää, vaaterekkiä tai telttaa pystyyn. Toiset myyvät suoraan auton takaluukusta tai peräkärrystä ylimääräistä nurkkiin jäänyttä tavaraa. On lastenvaatteita ja leluja, kirjoja, kippoa ja kuppia, käsitöitä villasukista vauvannuttuun. Kauppapäivän kruunaa aurinkoinen sää ja se saa kaanaalaiset ja vähän kauempaakin tulevat ihmiset liikkeelle. Kun kioskin pihalle pystytetään vielä iso kirahvi pomppulinna, tuo se lapsiperheitäkin paikan päälle runsaasti. Pomppulinna on vielä maksuton, joten ilo on ylimmillään sekä pienillä pomppijoilla että vanhemmilla. Myynnissä on tietenkin myös syötävää ja monen moista herkkua. Hyvä Hetken grillituotteiden lisäksi tarjolla on kokonainen sika grillattuna sekä savukalaa, hernesoppaa ja kaiken kruunaa muurinpohjaplätyt.

Nam! Mukavaa yhdessäoloa ja hyvän päivän tuttuja, siitä on tämä kauppapäivä tehty ja jää siitä muutama roponen taskuunkin. Ja mukavaa saada kylälle vähän vilinää... Onnistuneen kauppapäivän johdosta, päättää kioskiyrittäjä Hanka, että tapahtumaa voidaan jatkaa joka sunnuntai niin kauan kun ilmoja piisaa!

Kristiina Löfgren



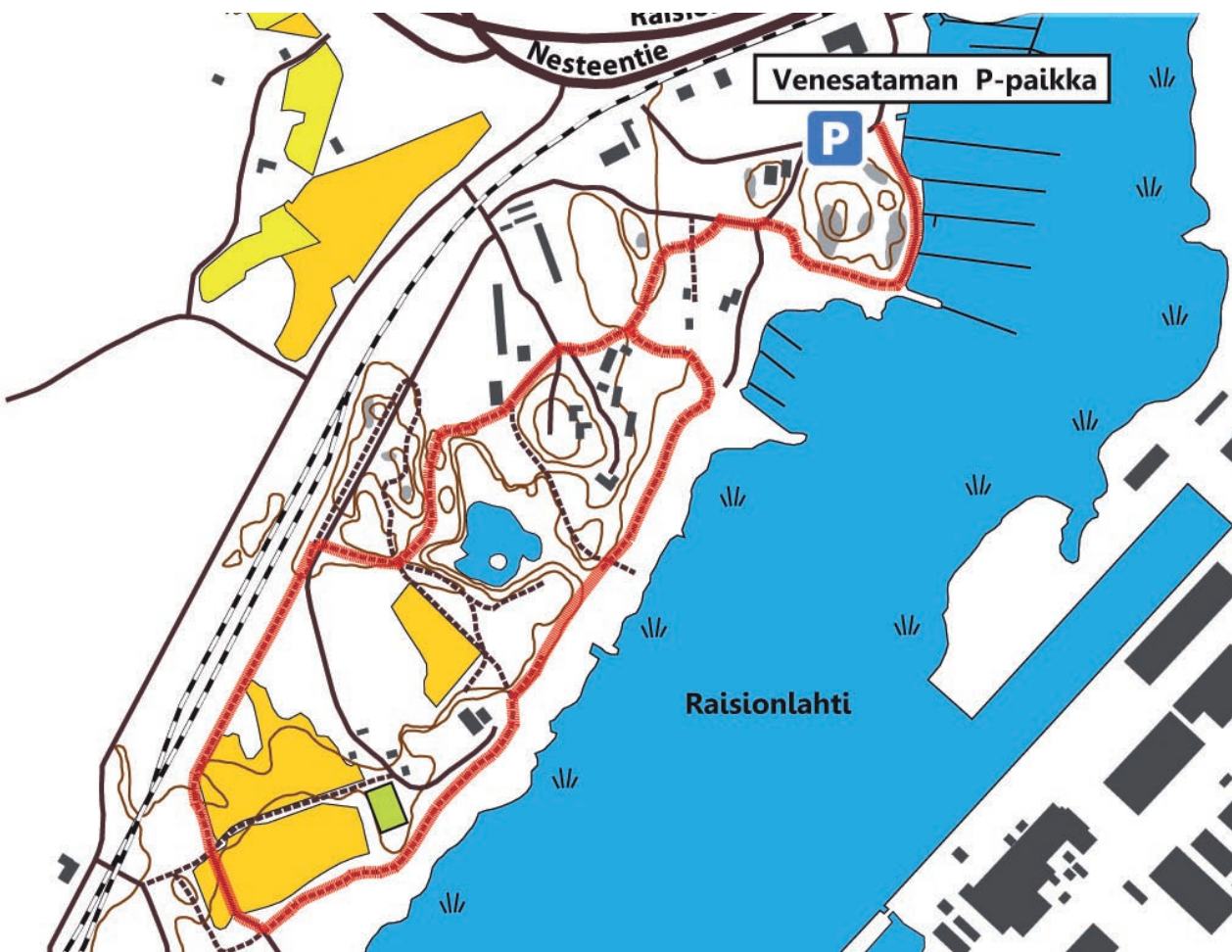
Tervetuloa Timalipolulle!

Timalipolku tarjoaa kaupunkialueella harvinaisen mahdollisuuden retkeillä luonnontilansa melko hyvin säilyttäneessä merenrantamaisemassa. Maan ja veden rajapintaa suojaa tiheä ruokovyö ja rehevät jalopuiden reunustamat alueet kertovat ajasta, jolloin rannat olivat vielä ruissalomaisista lehtoa. Polku lainaa nimensä vasta muutama vuosikymmen sitten maahamme levinneeltä viiksitimalilta. Tämän tiainen kokoinen, ekssoottisen näköisen siipiveikon toikin hyvällä yhyttää ruovikon laitamilta touhuamasta.

Ihmisenkin kädenjälkeä on nähtävillä. Polku ohittaa alussa Raision vierasvenesataman ja lahden toisella puolella kohoaa Pernon telakan nosturi, Saaristomerelle asti maamerkistä käyvä ”Maailmankahva”. Polun vaiheilla on sijainnut Raision laajin soraesiintymä, jota vuosien saatossa on myös hyödynnetty. Nykyisellään sorankäytön jäljet näkyvät umpeen kasvaneina kuoppina, jotka tuovat mieleen itsensä jääkauden tekoset.

Timalipolku on merkitty maastoon punaisin merkkitäplin ja risteyskohdissa opasviitoin. Opastussuunta on myötäpäivään. 3,8 km pituinen reitti kulkee pitkin metsäpolkuja ja pikkuteitä ja on helppokulkuinen. Märimmissä kohdissa saattavat silti kumisaappaat olla ajoittain tarpeen.

Lähde: Raision Kaupungin Timalinpolku -esite



”Sukkuu niinko Kaanaa keskenään”

Kesällä 2013 Raisiossa toteutettiin jälleen uusi kylämatkaesitys, jossa tehtiin aikamatka Kaanaaseen ennen ja jälkeen Nesteen öljynjalostamon rakentamisen. **Altti Koiviston** suorittama aineiston keruu käynnistyi vuonna 2003 ilmestyneen Kotiseutuoppia raisiolaisittain –kirjan yhteydessä ja keruutyötä täydennettiin menneen talven aikana tehdyin lisähaastatteluihin. Tuloksena oli kesän aikana esitettävä muisteludraama ja sen lisäksi kirja, jossa draamatekstiiä on täydennetty vanhoihin valokuvin. Kirjan on kustantanut Raisio-Seura.

Muisteludraama kuvaa ennen muuta sitä valtavaa muutosta, joka aiheutui eristyksissä olleelle Kaanaanmaalle, kun Nesteen öljynjalostamoa ja sinne Raisionlahden poikki johtavaa tietä ja rataa alettiin rakentaa 1950-luvun puolivälissä. Ennen Nesteentietä kaanaalaiset olivat kulkeneet Raision keskustaan Paikkarin kautta. Kaanaan hiljainen elämänmeno vilkastui monin tavoin vuonna 1957 toimintansa aloittaneen Neste Oy:n tuomien uusien työpaikkojen myötä.

Kaanaaseen asettuneiden perheiden lapset toivat alueen lapsimäärään sellaisen ratkaisevan lisäyksen, että Kaanaan kansakoulua oli vuonna 1964 pakko laajentaa vanhaan koulurakennukseen verrattuna huomattavalla uudisrakennuksella. Kaanaantien varrelle perustettiin siellä vanhastaan olleen Turun Osuuskaupan Kaanaanmaan myymälän lisäksi myös muita kauppia. Niin ikään Nesteen työntekijöiden Viheriäisten asuntolaalueelle tuli oma kauppa. Kaanaantien varrelle perustettu Vanton posti oli myös seurausta alueen voimakkaasta kasvusta. Urheiluinnostuskin alkoi saada jalansijaa entistä enemmän. Nykyään yhtenä maamme maineikkaimpina lentopalloseuran tunnettu Raision Loimu perustettiin Kaanaan koululla syksyllä 1958. Alun perin Loimu oli Kaanaan kyläseura, jonka toiminnassa lentopallo oli yksi laji muiden joukossa. Unohtaa ei voi myöskään samana vuonna perustettua Nesteen Urheilijoita. Sen toiminta oli tosin kerholuonteista ja rekisteröimätöntä, eikä sen nimissä tapahtunut virallista urheilutoimintaa. Vuonna 1961 sen alaisuuteen perustettiin soutujaosto, joka seuraavana vuonna erotettiin Nesteen Soutajiksi ja rekisteröitiin omaksi soutuseuraksi. Kolminkertainen olympiavoittaja **Pertti Karppinen**, jonka koti oli Kaanaanmaalla, kiinnostui soudusta vanhempien veljiensä esimerkin innoittamana ja tuli mukaan Nesteen Soutajien toimintaan. Kaikesta tästä ja paljosta muusta kertoo Sukkuu niinko Kaanaa keskenään –draamateksti. Sen tapahtumat lähtevät liikkeelle 1900-luvun alusta, jolloin kaanaanmaalaiset hankkivat lisäansioita soutamalla pimmäruuhilla maitotuotteita turkulaisille asiakkaille. Tapahtumien päätepiirteenä on puolestaan vuosi 1976, jolloin Pertti Karppinen voitti Montrealin olympialaisissa ensimmäisen kultamitalinsa. Kirjan ovat käsikirjoittaneet ja toimittaneet **Nina Petander** ja **Altti Koivisto** ja sitä voi tiedustella Raisio-Seurasta.

Lähde: Sukkuu niinko Kaanaa keskenään –draamateksti Nina Petander ja Altti Koivisto



Nina Heikkilä (keskellä) ja muu näyttelijäkaarti

Heikkilän koko perhe mukana näytelmässä

Sukkuu niinko kaanaalaiset keskenään –muisteludraama toteutui otsikon mukaisesti eli koko Heikkilän perhe lähti mukaan esitykseen. Miehelläni ja minulla on romanttisesti alkanut tarinamme juuri Turun Ylioppilasteatterin esityksessä, minä näyttelijänä ja mieheni valomiehenä. Teatterikärpänen on kutkutellut jo aikaisemminkin ja kun näimme ilmoituksen, jossa etsittiin näyttelijöitä esitykseen, emme mietineet kauankaan. Kaikki perheemme jäsenet innostuivat asiasta ja matka oli alkanut.

Näytelmä perustui **Altti Koiviston** vanhojen kaaanaalaisten haastatteluihin perustuvaan aineistoon, josta **Nina Petander** oli tehnyt käsikirjoituksen ja **Toni Enholm** oli ohjaajamme. Näytelmä oli elävää historiankerrontaa teatterin avulla. Itselläni vanhana kaanaalaisena käsikirjoituksessa oli tuttuja nimiä ja paikkoja. Lapsille tuli paljon uutta tietoa kuten vaikka, että Paikkarin seisake on muutaman sadan metrin päässä kotitalostamme ja sieltä vanhempani kulkivat junalla Turkuun töihin. Hienointa oli jutella väliajalla näytelmässä näyttelimiemme ”oikeiden” henkilöiden kanssa; he kertoivat elävästi, millaista oli elää kaanaanmaalaisena aikaisemmin. Oikea kauppias **Piirto** sanoi todella osuuskaupan olleen kylän keskus ja että Loimun verryttelyasuja meni tuhansin kappalein ja **Peltolan Eelinin** muisteltiin olleen tosi tarkka rahoistaan ja maastaan. Näyttelijäryhmässämme vallitsi hyvä

yhteishenki ja positiivinen ilmapiiri. Kaikkia kannustettiin ja pienet mokat olivat vain lahjoja, joista ehkä oppi jotain uutta. Kuinka monessa harrastusporukassa tai työpaikalla nuorimman ja vanhimman ikäero on melkein 60-vuotta? Ikäero oli porukassamme suuri vahvuus, josta kaikki saivat osansa.

Näytelmää harjoiteltiin kolmen viikon aikana aika tiiviiseen tahtiin, mutta ei liian loppuun hiotuksi, jotta näytelmään jäi raikkautta. Aluksi käsikirjoitus ja kohtaukset tuntuivat tosi sirpaleisilta; lisäämällä toiminnan ja henkilöhahmoihin persoonallisuutta näytelmä sai tukevan kehyksen. **Pertti Karppinen** kävi hauskaasti soutelemassa eri vuosikymmeninä ja kaanaanmaa-laulu kantoi läpi esityksen.

Näytelmä oli mielenkiintoinen ja opettava matka koko perheellemme, joskin näytelmän loputtua tuntui ihanalta, että viimeinkin on vapaa tekemään jotain muuta. On myös hienoa, että vanhoja tarinoita kerätään kansiin, jotta lähi-seudun historia säilyy. Näytelmä oli varmasti myös tärkeä monelle paljasjalkaiselle kaanaalaiselle; he pääsivät muistelemaan menneitä ja elämään historiaa uudelleen. Kaanaan koulussa voisi vaikkapa järjestää muisteluiltoja, johon kaanaalaiset tulisivat kertomaan omasta elämästään aikaisempina vuosikymmeninä.

Nina Heikkilä

Kaanaan kylämatka –näytelmän ohjaaja Toni Enholmin haastattelu



Olet kotoisin Raisiosta. Mitä tiesit Kaanaasta ennen ohjauspestiä?

Paikka oli tuttu, koska liikuin nuorena Kaanaassa parhaan kaverini **Ville Keskilän** kanssa. Aloitin teatteriharrastukseni vuonna 1989 teatteriesityksessä Pekka Peloton, jota esitettiin Kaanaan koulussa.

Miltä Kaanaa näyttää projektin jälkeen?

Ennakkokäsitykseni vahvistuivat erityisesti Nesteen vahvasta vaikutuksesta Kaanaan alueeseen. Paikallishistoriatriviaa opin tietenkin lisää.

Olet tehnyt paljon töitä harrastajateatterien kanssa. Oliko tässä projektissa jotain erityistä?

Muisteludraamat, joita tehdään paikallishistorian elävöittämiseksi, ovat paljon nopeatempoisempia projekteja kuin harrastajateatterinäytelmät. Harjoitusvaihe ja esityskausi ovat paljon lyhyempiä.

Oliko näyttelijöitä helppo löytää? Miten miehitys rakennettiin?

Projekti onnistui hyvin ja mukana oli hyvä ja innostunut porukka. Ydintyöryhmä on ollut mukana kaikissa aikaisemmissa kylätarinaprojekteissamme, joten työryhmän tehtävät olivat entuudestaan tuttuja. Oli erittäin hyvä, että saimme paikalliseksi näyttelijätäydennykseksi esimerkiksi Heikkilän perheen. Myös Kaanaan omakotiyhdistys oli hyvin mukana järjestelyissä.

Minkälainen Kaanaan koulu oli esityspaikkana?

Esiintymislava keskellä yleisöä toimi hyvin. Se mahdollisti Karppisen ohisoudut ja markkinanäytelmätyyppisen lähestymistavan.

Saitteko palautetta yleisöltä?

Suhteellisen vähän tuli suoraa palautetta ohjaajalle. Esityksissä oli hyvä tunnelma ja katsojat näyttivät viihtyvän. Kylämatkahankkeen tavoitteena on kotiseutumiseluhetken tuottaminen. Se voi herättää yhteisöllisyyttä ja kipinän vaikka lisätarinoiden keräämiseen. Muistelutavoite toteutui hyvin ainakin väliaikakeskustelujen perusteella.

Oletteko tehneet pitkään yhteistyötä Altti Koiviston kanssa?

Olemme tehneet kolme kylämatkaa yhdessä Altti Koiviston ja Niina Petanderin kanssa. Altti on kerännyt aineiston ja Niina on käsikirjoittanut näytelmän. Yhteistyömme on toiminut erinomaisesti. He ovat olleet avainasemassa kylämatkaprojekteissamme.

Sattuiko esityksissänne kommelluksia?

Sattuihan niitä: retkituoli hajosi kesken esityksen, tupakka-aski lensi yleisöön asti, näyttelijä hävisi kesken esityksen ja sijaisteknikko (ohjaaja) esitti väärää videoklippejä. Jakolaatikkokin kärvähti – onneksi vasta esityksen jälkeen. Karppisen soutujen ajoitusta ei haluttu sitoa liikaa, joten hän ilmaantui paikalle ainakin suurin piirtein oikeaan aikaan.

Haastattelija Katri Mikkola



Antero, Anniina ja Akseli Heikkilä sekä Henrietta Mikkola opettaja Aino Suomisen opetuksessa

Näyttelijä Akseli Heikkilän haastattelu

”Alussa esitys vaikutti tylsältä. Mutta kyllä se sitten ihan kivaa oli kun oli enemmän rooleja. Minun lemppariroomini oli kuorma-autonkuljettaja ja inhokki viimeisen kohtauksen Pertti Karppisen kannustaja, kun siinä ei keksiny mitäsanoa. Toiseksi viimeisessä esityksessä meni varmaan parhaiten. Näytelmässä oppi myös historiaa. Näyttelijäryhmä oli kiva ja ohjaaja myös”, kertoi Akseli Heikkilä.

Näyttelijä Anniina Heikkilän haastattelu:

Minä olin myös mukana näytelmässä. Alussa ohjaaja jakoi roolit. Minun roolini olivat kalastajan lapsi, lumihangessa tarpova lapsi, kuorma-auton kuljettaja, lehmä, yleisurheilija ja kannustaja. ”No, minun lempirooli oli LEHMÄ, koska oli kiva syödä purkkaa ja inhokkirooli oli yleisurheilija”, kertoi Anniina näyttelijäsuorituksestaan.

Kaanaan bussiliikenne 13.8.2013-30.5.2014

Bussit kulkevat Kaanaassa vain koulupäivisin. Liikenteen hoitaa TLO (www.tlo.fi).

Raision sisäinen linja

Raision keskustaan ja edelleen kauppakeskus Myllyyn menevät bussit ovat Kaanaan koulun kohdalla noin klo 7.40, klo 8.35 ja klo 9.35. Huom. bussia odotetaan koulun puoleisella pysäkillä. Raision keskustaan pääsee myös noin klo 13.30, 14.30 ja 15.30 Kaanaan kautta kulkevilla vuoroilla. Huom. näitä busseja odotetaan koulusta katsoen vastakkaisella puolella Kaanaantietä. Kello 13.30 ja 14.30 lähtevät vuorot kulkevat kauppakeskus Myllyyn saakka. Raision keskustasta pääsee Kaanaaseen vuoroilla, jotka lähtevät Tasalasta Nesteentietä klo 13.20, 14.20 ja 15.20. Myllystä pääsee Kaanaaseen samoilla busseilla eli klo 13.15, 14.15, ja 15.15.

Bussivuorot Turun keskustaan

Linja 201 kulkee koulupäivisin Naantalista Turun keskustaan Kaanaantien kautta. Bussit lähtevät Naantalista klo 7.00, 7.18 ja 8.18. Kaanaan koulun pysäkillä ne ovat noin 10 minuuttia lähtöajan jälkeen. Huom. bussia odotetaan koulun puoleisella pysäkillä. Paluuvuorot Turun keskustasta (Pysäkki T1 Aurakadulla) lähtevät klo 16.10 ja 16.30 ja kulkevat Naantaliin Kaanaantien kautta.

Kaanaassa toimivia yhdistyksiä ja seuroja

	ma	ti	ke	to	pe	la	su
15:30						Kaanaan Oky	
16:00			Ykköskodit / Vaisaari				
16:30							
17:00							Nappula- liiga
17:30	RNK	Pyryt/ aik.-lapsi	RaJu/ voimistelu	RaJu/ Liikkari	Tae Kwon Do Park		
18:00							
18:30							
19:00		RaJu/ tyttöjen tanssi	RNK				Sala- manders/D- tytöt
19:30	Pyryt/aik. Tanssi ilm.						
20:00							
20:30				RaJu			
21:00	Juonala	Liikunta- palvelut					
21:30							
22:00							

Kaanaan koulun salivuorot

Lisätietoja:

Kaanaan Omakotiyhdistys ry www.omakotiliitto.fi/kaanaanoky
 Raision Jumpparit ry www.raisionjumpparit.fi
 Raision Nappulaliiga www.raisionnappulaliiga.net
 Raision Nuorisokiekko www.rnk.fi
 Raision Pyryt ry www.raisionpyryt.fi
 Salamanders www.salamanders.biz
 Tae Kwon Do Park Raisio www.raisiontaekwondo.com/harjoitusajat
 Ykköskodit Vaisaari www.mainiovire.fi/asumispalvelut/mielenterveys-ja-paihdekuntoutus/ykkoskodit/raisio
Muita Kaanaassa toimivia yhdistyksiä:
 Kaanaan koulun vanhempainyhdistys KANANVA ry: www.kaanaankanava.fi
 Kaanaan lastentarhan vanhempainkerho: Kts. Facebook/Kaanaan lastentarhan vanhempainkerho
 Raision Kaanaan Martat ry: www.martat.fi/piirit/varsinais-suomi/yhdistykset/raision-kaanaan-martat-ry

Omakotitalkkari auttaa

Kaanaan Omakotiyhdistys on yksi 83:sta Omakotiliiton jäsenyhdistyksistä, jolla on jäsenistölle tarkoitettua talkkaritoimintaa. Talkkari tarjoaa erilaisia kiinteistön- ja kodinhoitoon liittyviä palveluja omakotiasukkaille, jotta vanhemmatkin asukkaat voisivat asua omissa kodeissaan mahdollisimman pitkään. Hän käy siivoamassa sekä tekemässä pihatöitä ja pienimuotoista kiinteistön kunnostusta asiakkaiden tarpeiden mukaan. Ammattiosaamista ja vaativia luvanvaraisia työtä ei tehdä, vaan ajatuksena on antaa naapuriapua ja jokamiestyötä. Talkkarit ovat vaikeassa työmarkkinatilanteessa olevia henkilöitä, joille näin myös tarjoutuu tilaisuus pysyä työelämässä. Palkkaus tapahtuu TE-keskusten kautta ja Omakotiliiton Var-

sinais-Suomen piirin organisoimana. Työstä perittävä korvaus kattaa pakolliset työnantajamaksut, vakuutukset, toimistokulut ym.

Kaanaan Omakotiyhdistyksellä on ollut talkkaritoimintaa vuodesta 2008 asti. Keväisin on tehty paljon pihan kunnostus- ja muokkaustöitä, kesällä nurmikonleikkuuta, syksyisin taas haravointia ja muuta siivousta, talvella lumitöitä ja polttopuiden tekoa. Joidenkin asiakkaiden mökeilläkin on käyty isännän mukana kunnostustöissä.

Käyttäkää hyväksenne tätä edullista palvelua asumistanne ja elämäänne helpottamaan!

Esko Lehtinen

Omakotitalkkarin yhteystiedot

Omakotitalkkari: Petri Lehtinen
 Työtilaukset ma-pe klo 9 - 15 soittamalla numeroon:
 044-2742466

Yhdistyksen talkkarityönjohtajana: Esko Lehtinen
 puh. 02-439 7380 tai 050-556 4520

Talkkarin tuntiveloitus asiakkailta on tällä hetkellä 6 €/tunti.

Sorat, mullat, vaihtolavat, nostotyöt ja kuljetukset

Kuljetus Simola Oy

Lampitie 10, 21210 Raisio | 0400 907 557

NYT ON REMONTIN AIKA

OTA YHTEYTTÄ JA HYÖDYNNÄ TALVIEDUT!

MEIDÄN KAUTTA AMMATTITÄIDOLLA KATTO-, ULKOVERHOUS-, IKKUNA- JA OVIREMONTIT.

Soita tai lähetä alla oleva kuponki edustajalle ja varaa ensimmäiset asennukset omaan kotiin!

Markku Koistinen, puh. 0400 670 397, markku.koistinen@tiimi-ikkuna.fi tai Kalle Hannuksela puh. 0400 228 472

Kiitos

Haluun lisätietoja seuraavista aiheista

☐ Ulkoverhouksemontti

☐ Kattoremontti

☐ Ikkunaremontti

☐ Oviremontti

☐ Haluan edustajan ilmaisen kotikäynnin

Asumismuotoni

☐ Omakotitalo

☐ Rivitalo

☐ Kerrostalo

Nimi _____

Osoite _____

Puh. _____

S-posti _____

Minuun voi ottaa yhteyttä klo: _____

Vastaanottaja maksaa postimaksun

Suomen Tiimi-ikkuna Oy Vastauslähetys Tunnus 5017716 20003 TURKU

KYMPPI-KATTO

SUOMEN Tiimi IKKUNAT JA OVET

Kaanaan koulun vanhempainyhdistys ry KANAVA järjestää:

KOKO PERHEEN PUUHASUNNUNTAI

17.11.2013 KLO 14-17 Kaanaan koululla

LIIKUNTASALISSA klo 14-15.30 Temppurata pienemmille
 klo 15.45-16.45 Sählykikkailuja ja sähäpeli isommille

LISÄKSI askartelupiste, pelinurkassa Wii + PlayStation
 Yllätysvieraita sekä KANAVAN Buffetti

Kaanaan koulun oppilaiden hyväksi!

TAPAA TPS:IN PELAAJIA!

Ei pääsymaksua! Tervetuloa koko perheen voimin!
 Lapset vanhempien vastuulla.

RAISION AKVAARIO

Koirille asusteita edullisesti. Näy ilta/aamu lenkillä! Erilaisia valoja, heijastimia, pantoja, valjaita ym. myös muille lemmikeille tarvikkeita ja ruokia.

Lemmikkien parhaaksi vuodesta 1986

www.raisionakvaario.fi

LEMMIKKIELÄINTEN ERIKOISLIKE
Tasalanaukio 3, Raisio, p. (02) 438 4546

AVOINNA
ark. 10-17.30, la 9-14

K MARKET

TIKANMAA

K-Market Tikanmaa
Kapponkatu 17
puh. 02 439 7100
jari.kalliala@k-market.com

Aukioloajat:
ma-pe 7-21
la 9-21, su 11-21.

K MARKET KAUPPIAS HOITAA HOMMAN

DIDART

Video- ja valokuvaus, koulutus ja tuotanto

Lr, Pr, AE, Ps, Br, W, Ai, ID, X

Jäsenalennus Kaanaan Omakotiyhdistyksen tai Vanhempainyhdistyksen jäsenille!

VANEREITA runsaasti!

- FILMIVANERIT
- HAVUVANERIT
- KOIVUVANERIT
- SAHAUSPALVELU

KIPSILEVYT ja ROCKWOOL -eristeet

EDULLISESTI

LAUTAA • LANKKUA • LISTAA • LEVYJÄ
• ERISTEITÄ • KESTOPUUTA ym.

KULJETUSPALVELUMME

Muista **Tervetuloa kaupille!**

RAISION PUULEVY OY
Puutavara- ja rakennustarvikeliike

Tikanmaankatu Raisio
Puh. 439 7211
Fax 439 7666
www.raisionpuulevy.com

www.vanhavanto.com

VANTON JOULU

Joulun avaus 8.11. klo 12-18
Joulumarkkinat 23.-24.11. klo 10-15

PUTIIKKI
VANHA-VANTO
LAHJA- JA SISUSTUSPUOTI
Vantontie 68, Raisio 045-6777 808

Avoimena 11.11.
alkaen:
ma-pe 12-18
la 10-14

Italialaisten autojen varaosat edullisesti

Ricambi HEIKKA

040 575 9460
www.heikka.fi

Todella monipuolisesti:

- korut, ketjut, sormukset
- pöytähopeaa: eri sarjat
- tinat ja kristallit
- Kalevala-korut
- erilaiset kummilahjat



Kauniisti pakattu tuote on mukava saada ja antaa

Kultaseppä Veikko Suominen oy
Nevakatu 1, Kaanaa
ark. 9-19 la 9-14
p. 4397 050

Yksityistä perhepäivähoitoa

KAANAASSA

Sanni Virtanen
puh. 045-113 1756
sannivirtanen@luukku.com

KAITEET, PORTIT, KAIKKI METALLI- JA HITSAUSTYÖT

METAR OY

ARTO PAJUNIITTY

HUUHKAJANTIE 2, 21210 RAISIO
Puh. 02-4381721

RAUTIA

AALTO KY RAISIO

NESTE OIL

Kaanaanrannan Grilli-Kahvila

Hyvä Hetki

Tervetuloa!

Maukkaat makkaraperunat, hampurilaiset ja lihapiirakat! Tuhdisti täytetyt sämpylät ja tuoreet kahvi, munkit ja pullat. Kylmät juomat ja jäätelöt, peruselintarvikkeita ym.

Ark. 8-18 La-su 12-16 | Kaanaanrannantie 2 Raisio | p. 050 561 8013